Spinal Travmalar

Dr. Densel ARAÇ

Necmettin Erbakan Üniversitesi Nöroşirürji Anabilimdalı

Konya

Sunum Planı

A. Klinik Değerlendirme

B. Nörolojik Muayene

C. Sinir Sistemi Yaralanma Tipleri

D. Omurga Yaralanmaları

- Majör
- Minor

E. Üst Servikal Travmalar

F. Torokolomber Bileşke Travmaları

G. Sonuç

H. Teşekkürler

I.

A. Klinik Değerlendirme

- **Anamez**

- **Fizik muayene**

  Oksipital kemikten koksikse kadar

  Hassasiyet

  Basamaklanma veya atlama

  Ödem ve morarma

  Kas spazmı

- **Nörolojik muayene**

  Duyu muayenesi

  Motor muayene

  Refleks muayenesi

  Sfinkter muayenesi

B. Nörolojik Muayene

- **ASIA Skalası**

ASIA A: (Tam lezyon) Tam motor hareket ve duyu kaybı (S4 ve S5 segmentleri dahil)

ASIA B: (Kısmi lezyon) Tam motor kayıp. Fakat nörolojik düzey altında sensoryel fonksiyon korunmuş.

ASIA C: (Kısmi lezyon) Motor ve duyu kaybı var. Ancak lezyon seviyesi altında önemli kas gruplarında grade 3 ten az kas kuvveti korunmuş

ASIA D: (Kısmi lezyon) Motor ve duyu kaybı var. Ancak lezyon seviyesi altında önemli kas gruplarında grade 3 veya daha yüksek düzeylerde kas kuvveti korunmuş

ASIA E: (Normal) Motor hareket ve duyu normal

- **Frankel derecelendirmesi**

A: Lezyon seviyesinin altında motor ve duysal fonksiyonların tam kaybı

B: Tam motor paralizi duyunun kısmen korunması (sacral sparing dahil)

C: Kısmen korunmuş ancak yararsız motor fonksiyon

D: Korunmuş ve yararlı motor fonksiyon

E: Motor ve duysal fonksiyon korunmuş

Motor kuvvet muayenesi

5= Normal kas gücü

4= Kas normal hareketini yapmakta, ancak karşı yönde bir kuvvet uygulandığında yenilebilmektedir.

3= Kas yalnızca yer çekimine karşı koyabiliyor

2= Test edilen kas ancak yer çekimini ortadan kaldıran bir pozisyona getirildiğinde hareket edebiliyor.

1= Kasta ancak gözle görülebilen veya palpasyon ile farkedilen bir hareket vardır. Fakat bu, eklem hareketine sebep olmaz.

0= Tam felç

C. Sinir Sistemi Yaralanmaları

Konküzyon: Semptom ve bulgular geçicidir.

Tam kesi: Yaralanmanın distalinde tam fonksiyon kaybı vardır.

Tam olmayan yaralanmalar →

- **Anterior kord sendromu**
- **Santral kord sendromu**
- **Posterior kord sendromu;**
- **Brown-Sequard sendromu**
- **Konus sendromu**
- **Kauda sendromu**;

Tam olmayan yaralanmalar

Anterior kord sendromu; Üst ve alt ekstremitelerde akut motor kayıp, hipoestezi, hipoanaljezi.

Santral kord sendromu; Üst ekstremitelerde alt ekstremitelere ve distalde proksimale göre daha belirgin paralizi. Değişik derecelerde duyu kaybı. Yanma tarzında disezteziler.

Posterior kord sendromu; Seviyenin altında pozisyon ve vibrasyon duyusu yok.

Brown-Sequard sendromu; Aynı taraf tam motor kayıp, karşı taraf ağrı ve ısı kaybı.

Konus sendromu; Simetrik motor ve eğer tarzında duyu kaybı. Erken otonomik disfonksiyon. Genellikle patella refleksi korunmuş. Ağrı olmayabilir.

Kauda sendromu; Asimetrik motor ve duyu kaybı. Geç otonomik disfonksiyon. Ağrı mevcut.

Spinal Şok

- Akut veya çok hızlı gelişen omurilik yaralanmalarından sonra yaralanma düzeyi altında somatik motor, duyu ve sempatik otonomik disfonksiyon kaybı
- 1-4 hafta sürer.
- Somatik Motor kayıp (flask paralizi,DTR ve yüzeyel refleks kaybı)
- Duyu (anestezi)
- S.otonomik disf (hipotansiyon,hiperemi,bradikardi)

- Aşırı terleme,spastisite,patolojik refleksler,mass refleksi

D. Omurga Yaralanmaları

Major

1.Kompresyon kırığı

2.Patlama kırığı

3.Fleksiyon-distraktif

4.Translasyon/rotasyon

Minor

1.Transvers proses kırığı

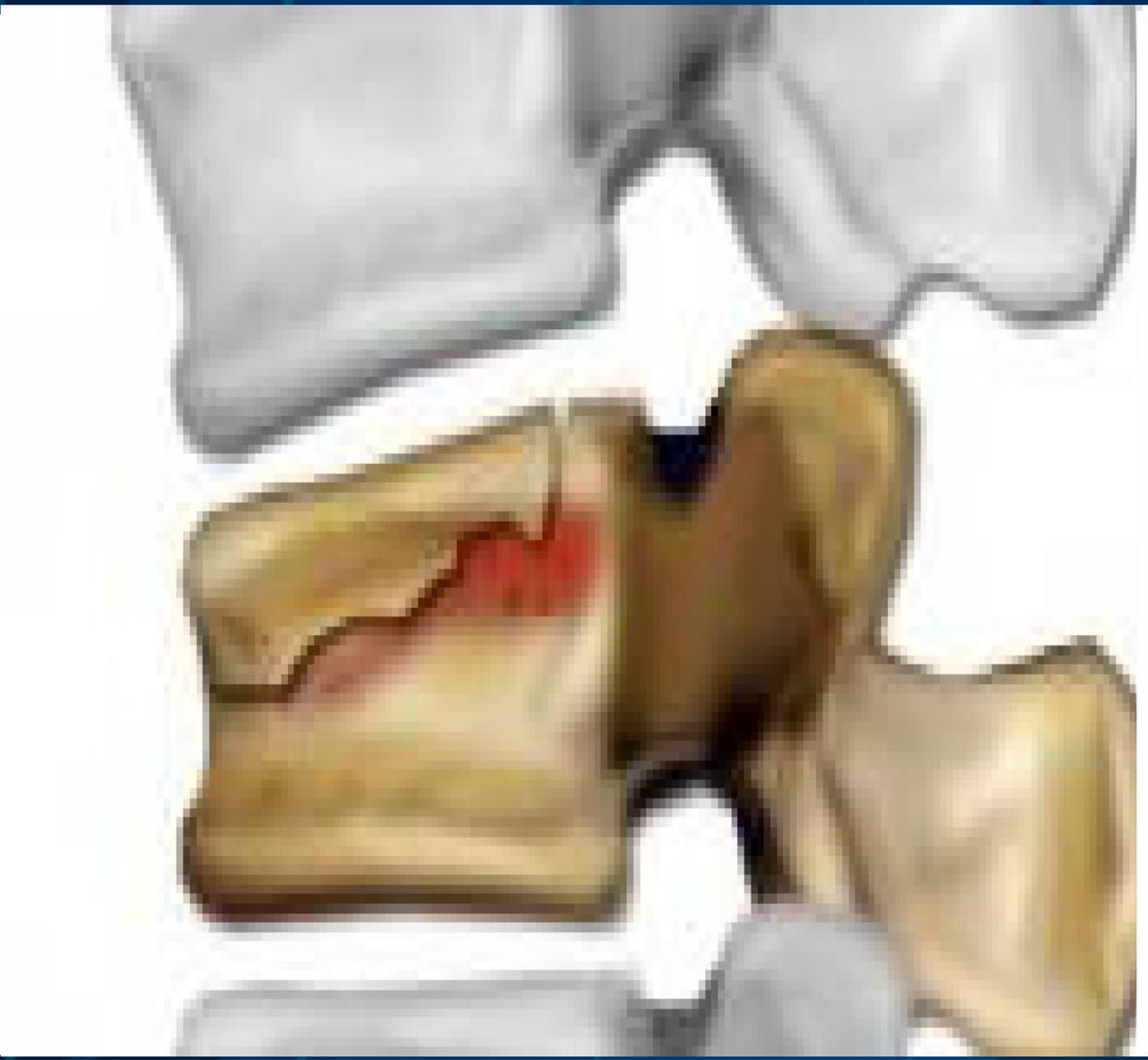
2.Artiküler proses kırığı

3.Pars kırığı

4.Spinöz proses kırığı

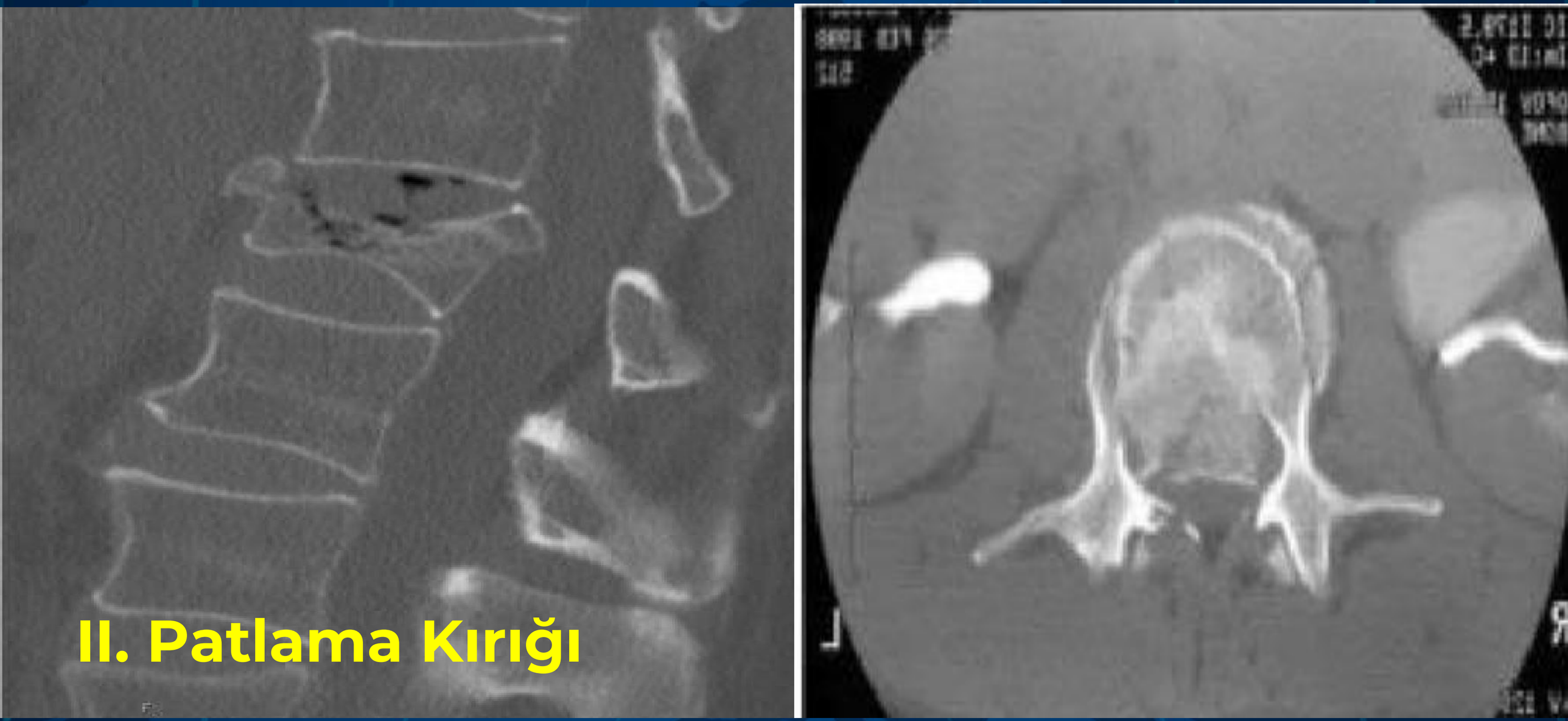
Stabilite/ İnstabilite

Normal hareketler sırasında ve fizyolojik sınırdaki yük altında potansiyel (nörolojik) hasara neden olabilecek her türlü spinal yaralanma, instabil olarak kabul edilir.

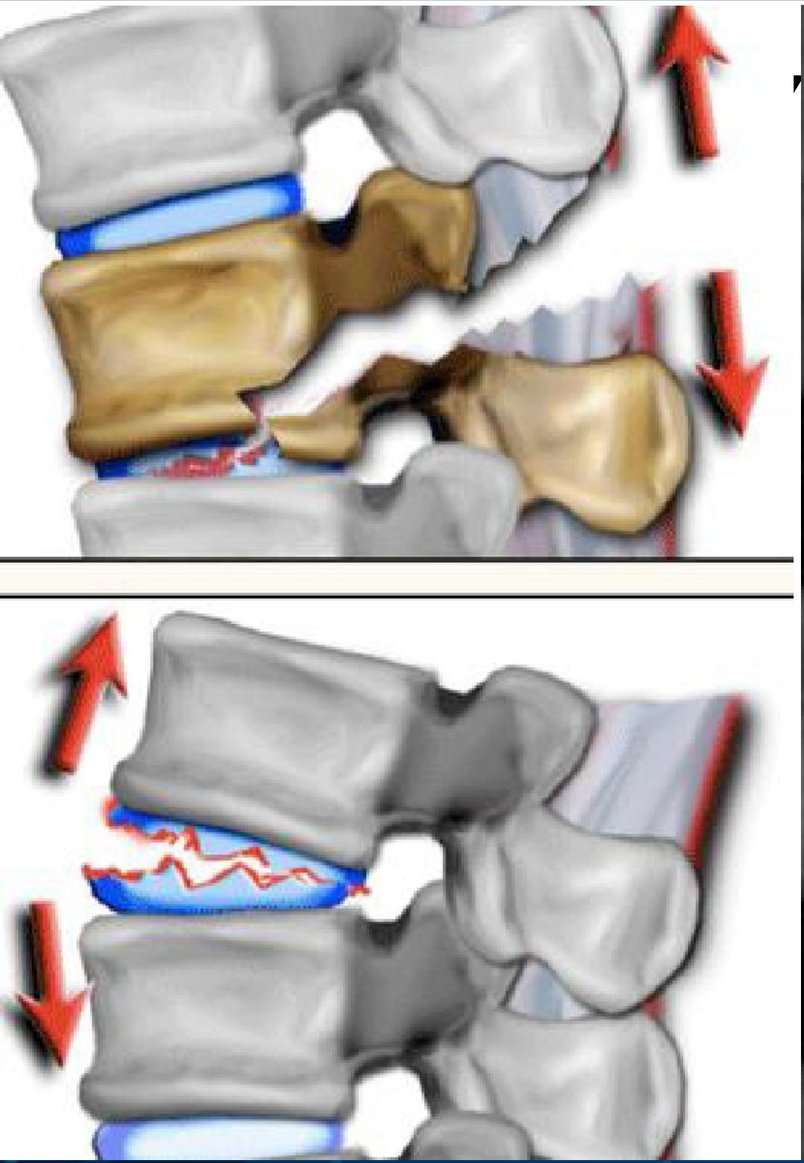

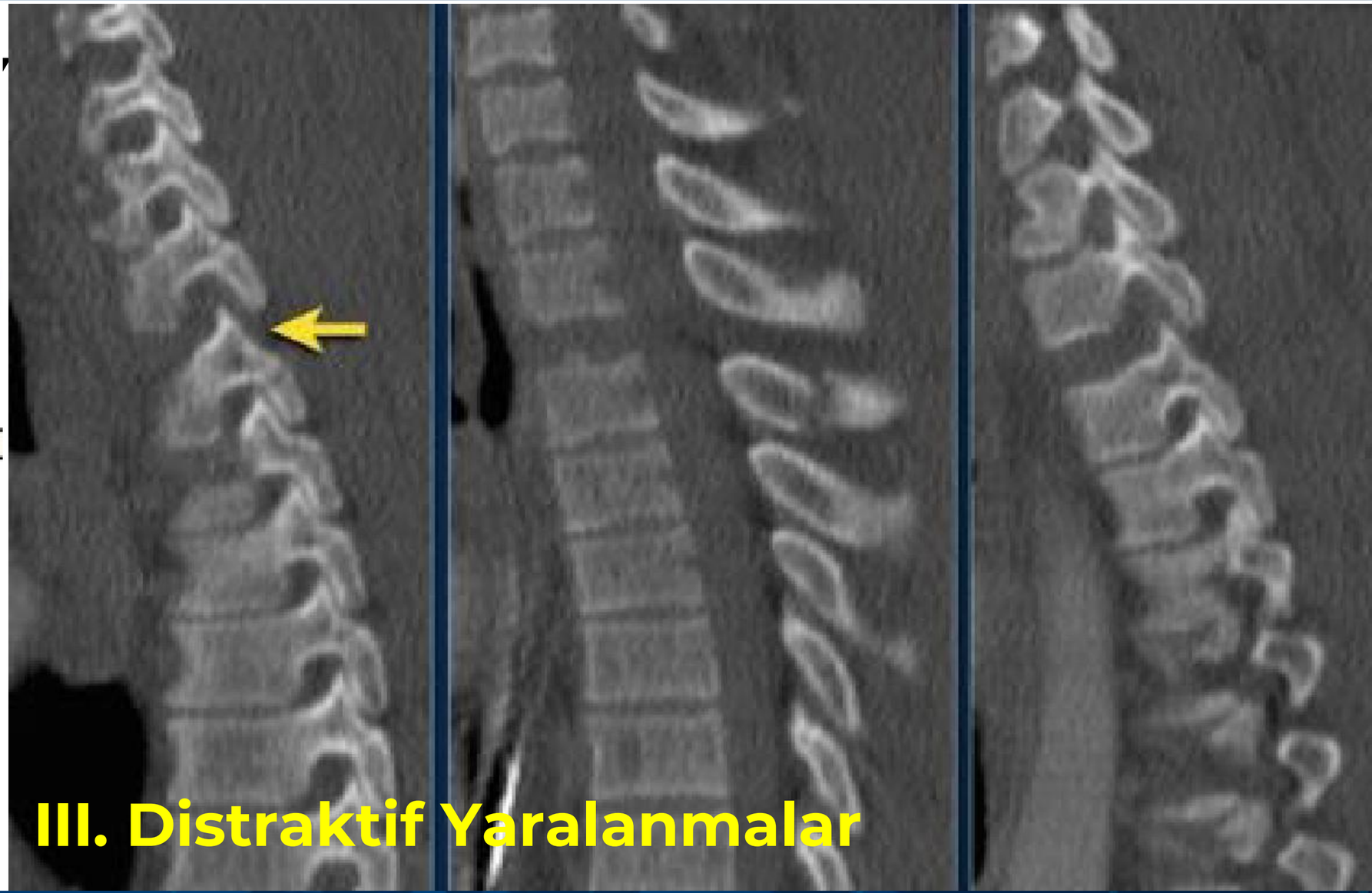

Kompresyon Kırıkları

II. Patlama Kırığı

III. Distraktif Yaralanmalar

III. Distraktif Yaralanmalar- Fleksiyon distraksiyon

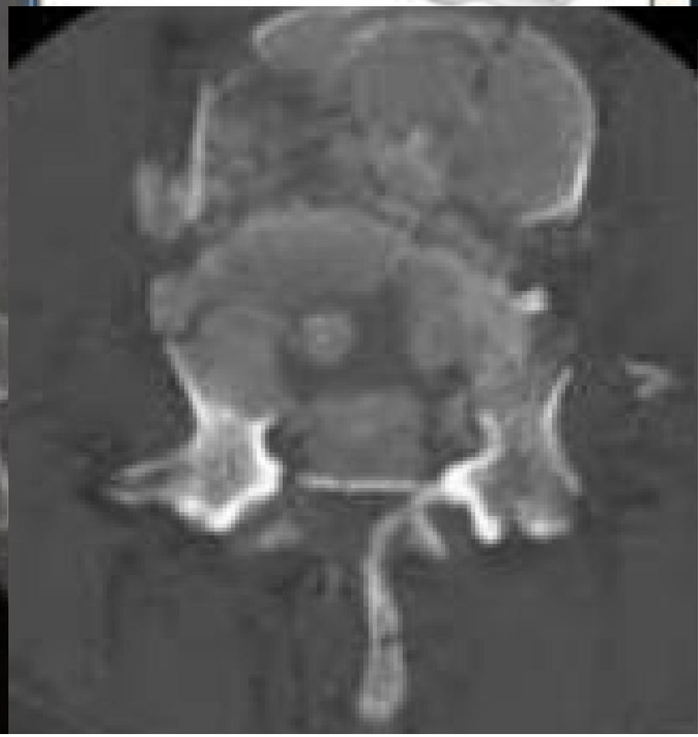

IV. Translasyon/ Rotasyon Yaralanması

+ Dislokasyon

E-a)Üst Servikal Travmalar

Bize ulaşan hastalarda nörolojik defisit nadir
En sık boyun ağrısı, tortikolis, boyun hareketlerinde kısıtlılık

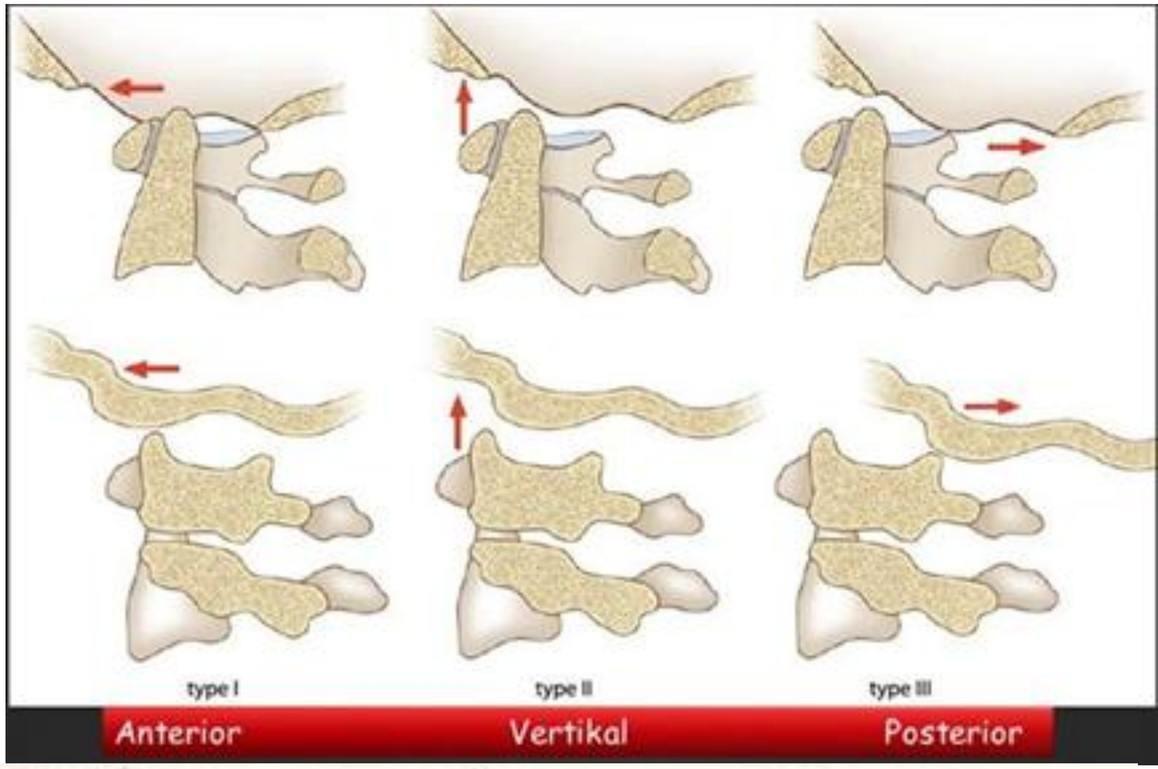
- Acil hastaya yaklaşım kuraları geçerli
- Palpasyon-observasyon
- Ağız açık dens grafisi
- Direkt omurga grafileri
- BT
- MRG
- Anjio (Vertebral arter disseksiyon ve akım)

Atlantooksipital dislokasyon (Traynelis Sınıflaması)

- Tip I: Anterior
- Tip II: Longitudinal
- Tip III: Posterior
- Diğer tipler: Lateral, rotasyonal, ve çok yönlü kırıklar

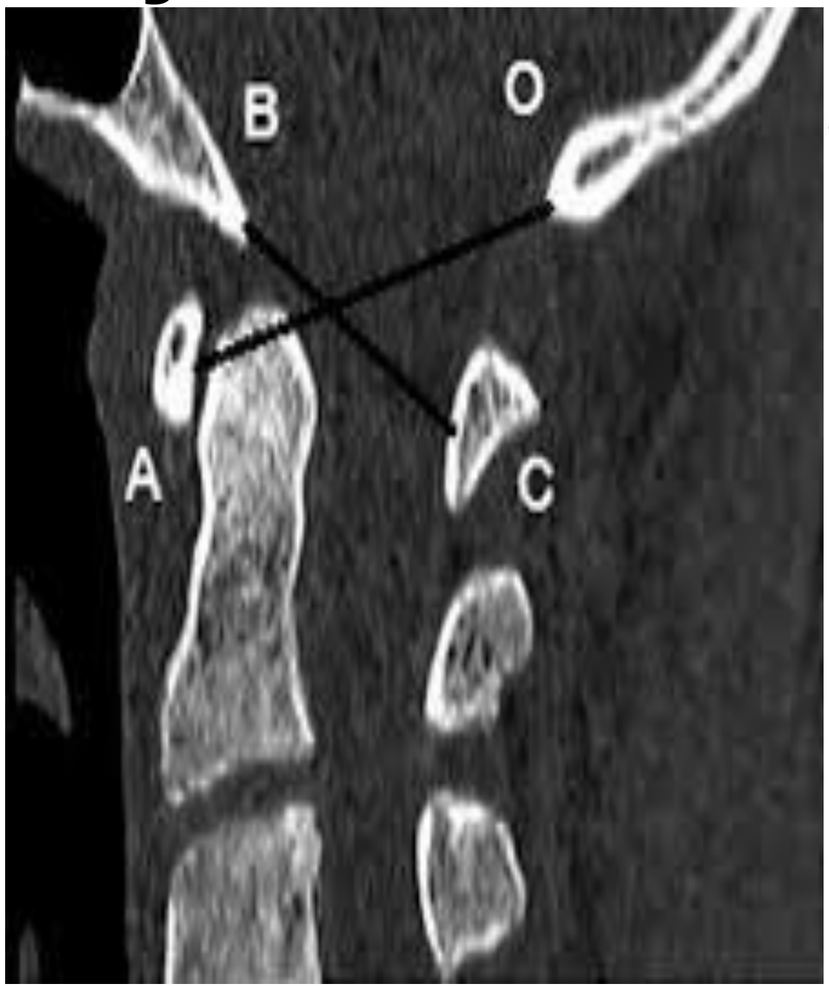

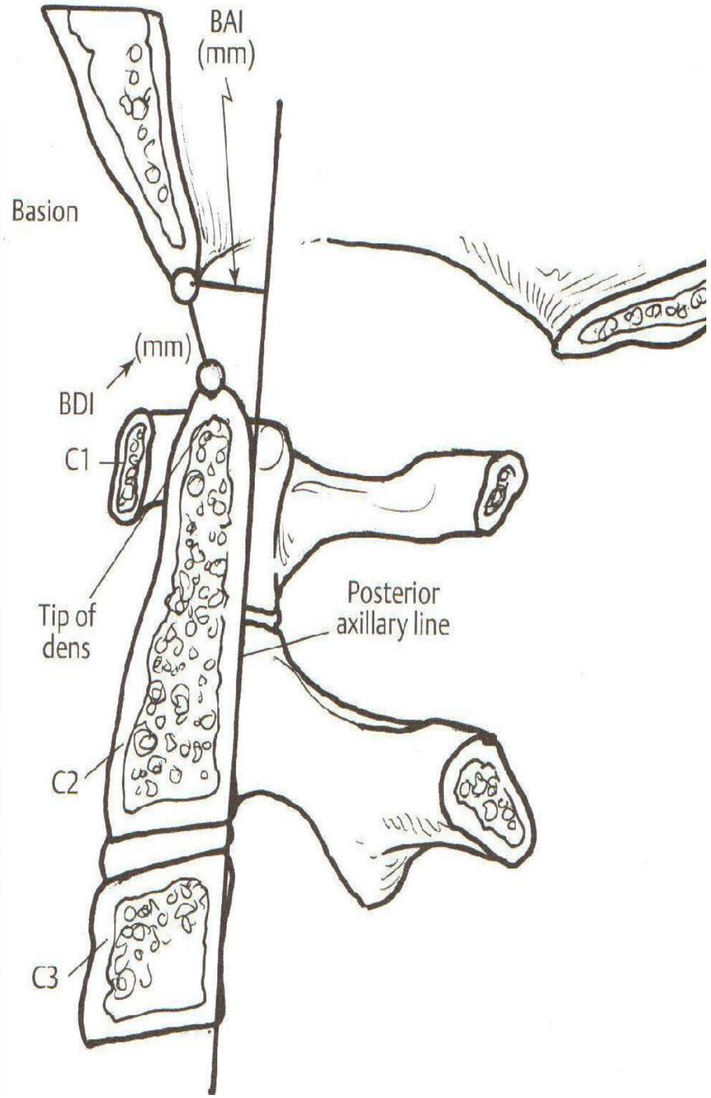

Atlantooksipital Kırıklı-Çıkık

•Nörolojik tablo: intakt-ölüm arası değişken
•Beyin sapı bulguları
•Karotis travması

Radyolojik tanı: BC/AO>10mm (Powers oranı)
Wholey Oranı:BDI >10 mm ise
(Dens apeksi ile basion arası mesafe)

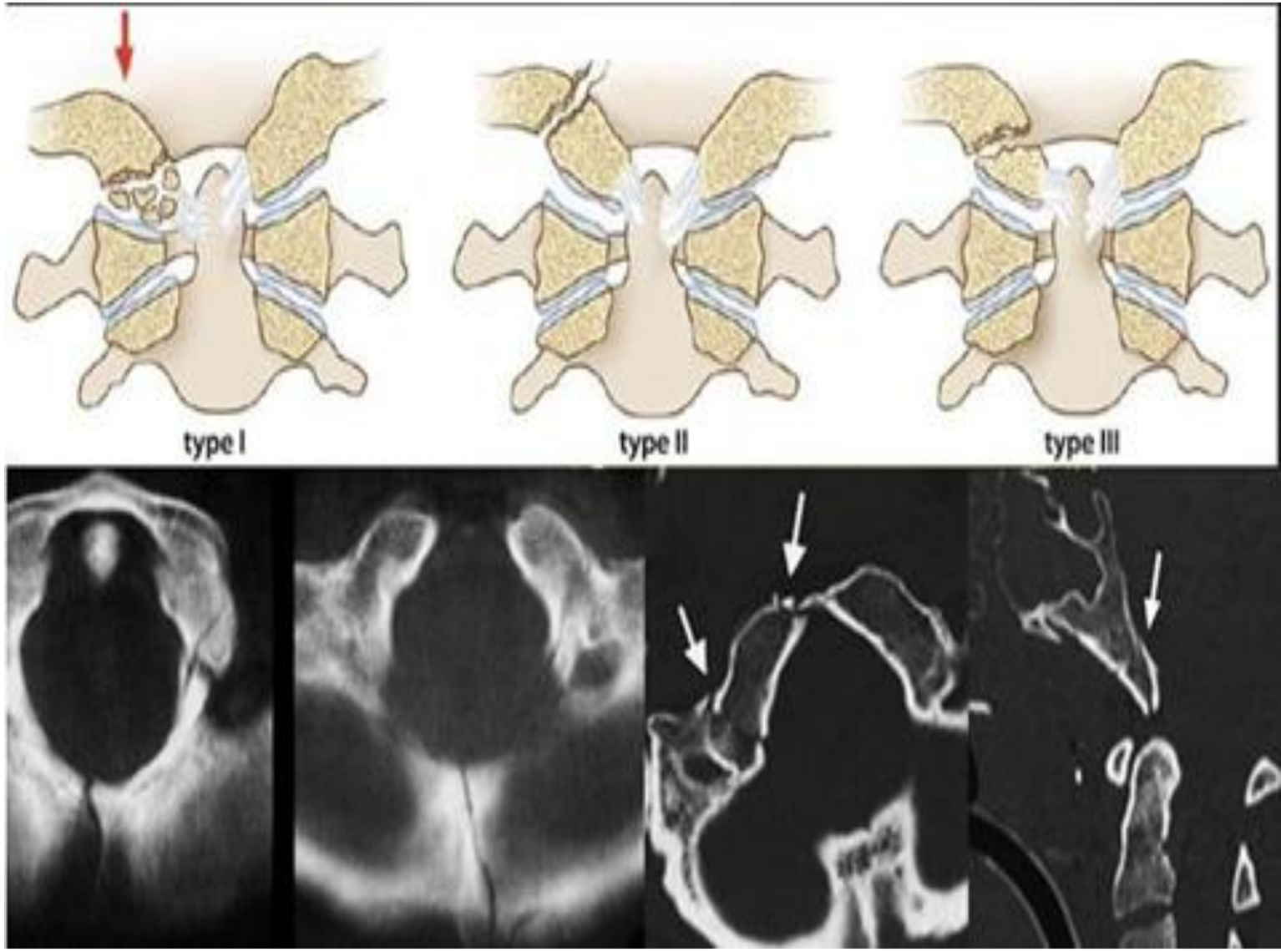

Kondil Kırıkları

Anderson-Mantesano sınıflaması:

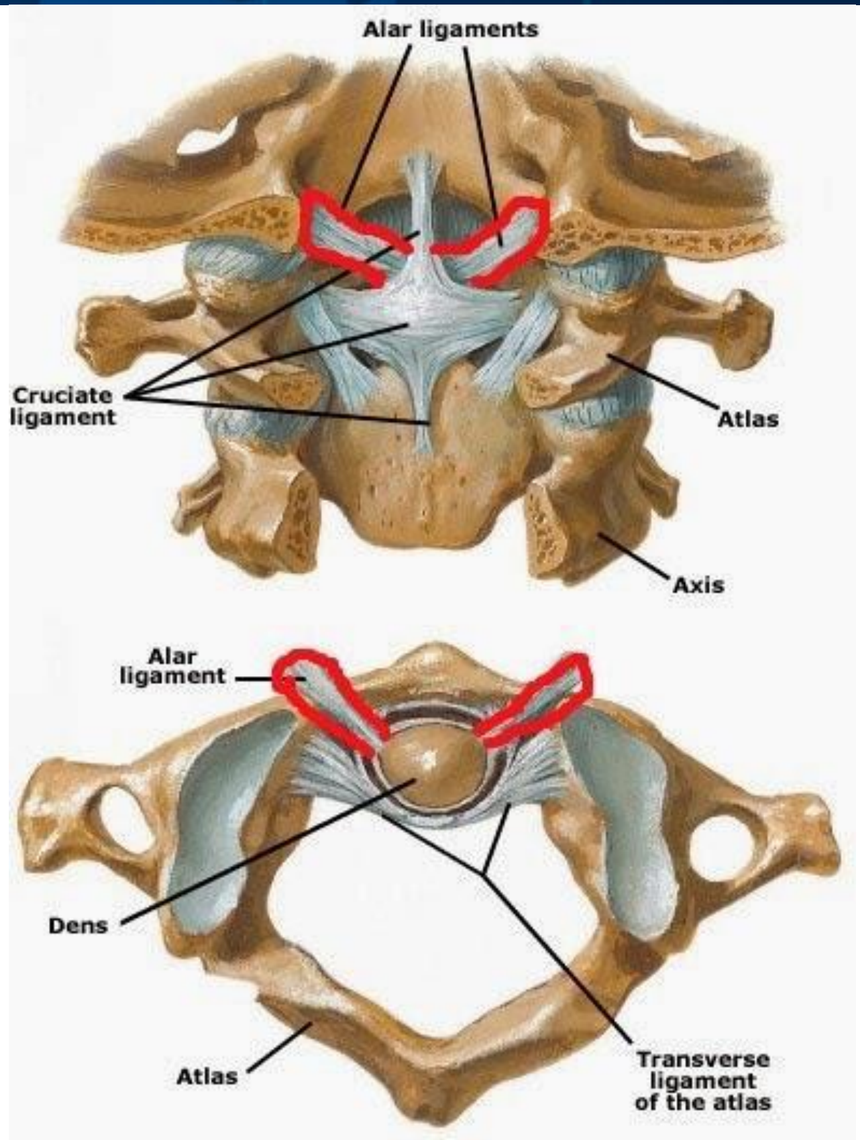
- Tip I: Sadece kondil kırığı – aksial yüklenme sonucu
- Tip II: Kaide kırığının devamı şeklinde
- Tip III: Kopma kırığı – rotasyon ve lateral eğilme sonucu

Ölüm; olguların ½ ‘sinde

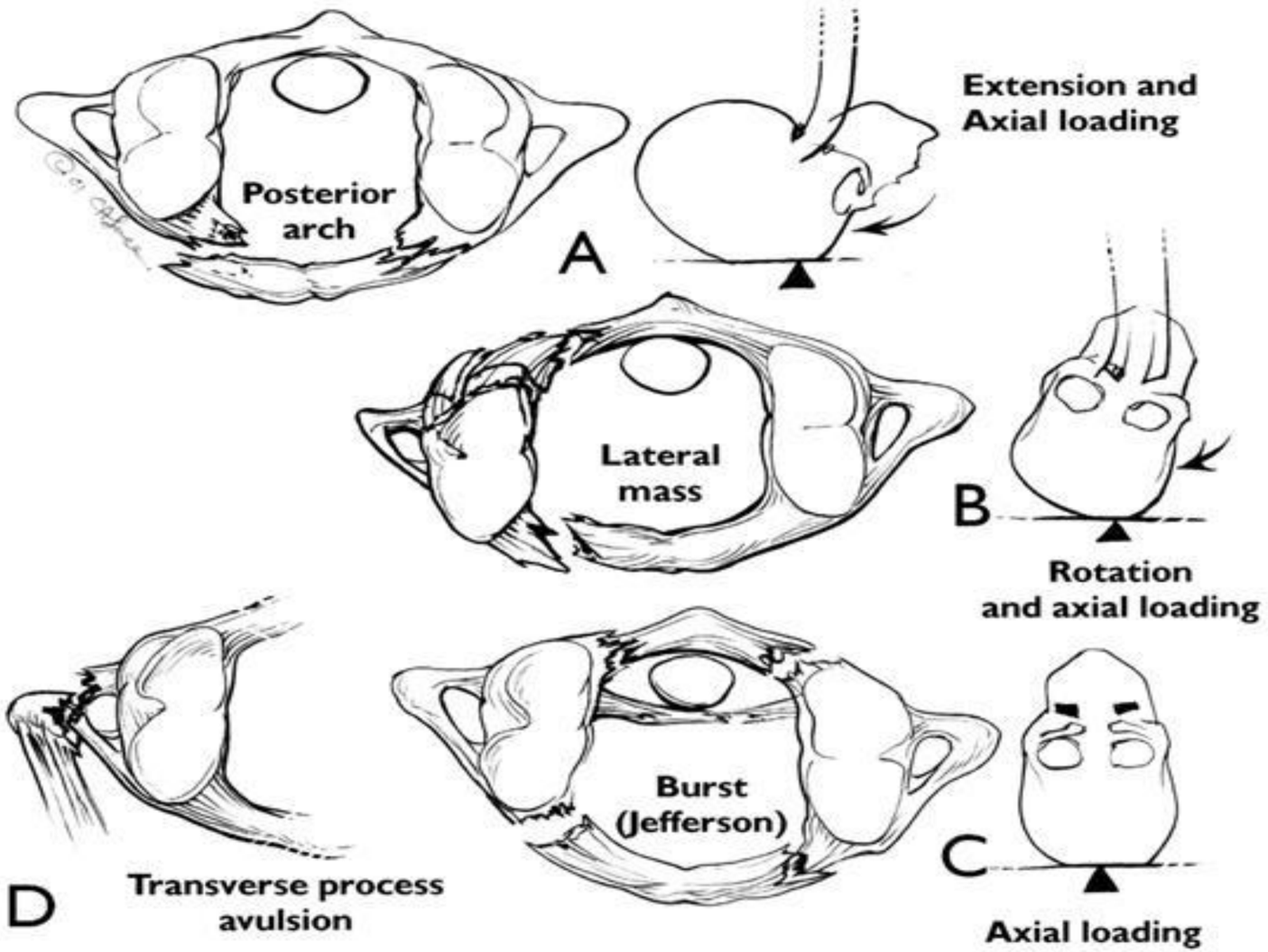
•Alt kraniyal sinir paralizisi

•Alar ligaman’a bakılmalı

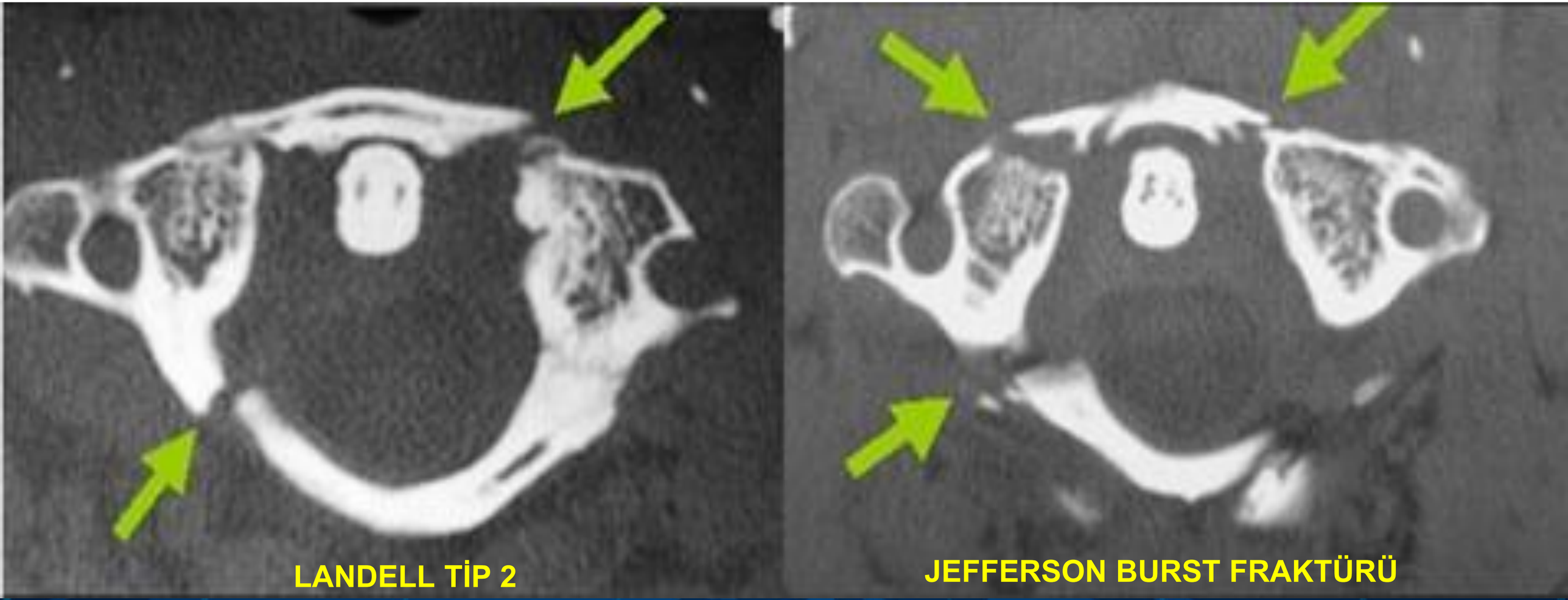

Atlas Kırıkları

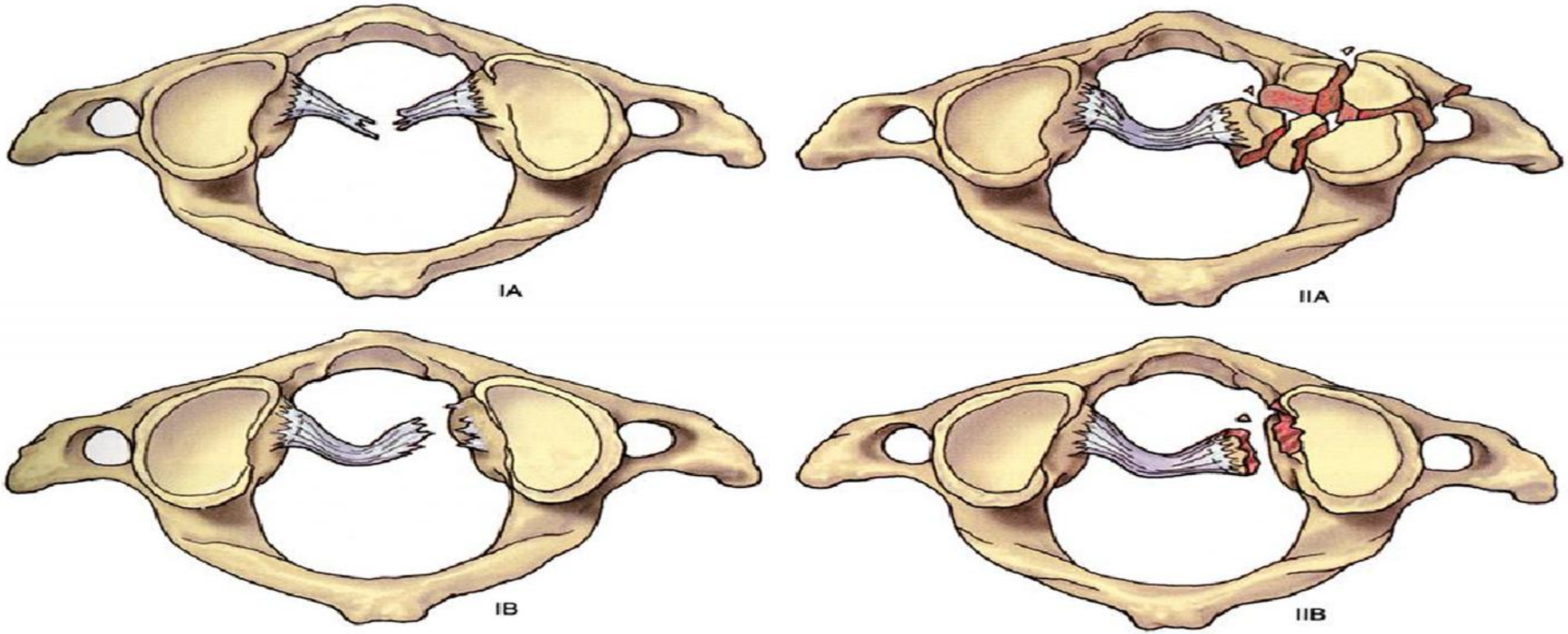
Landell sınıflaması:
Tip I
İzole anterior veya posterior arkus kırığı
Tip II:
Anterior ve posterior arkus patlama kırığı
Transvers ligaman sağlam
Transvers ligaman yırtık
Tip III:
Lateral mass kırığı

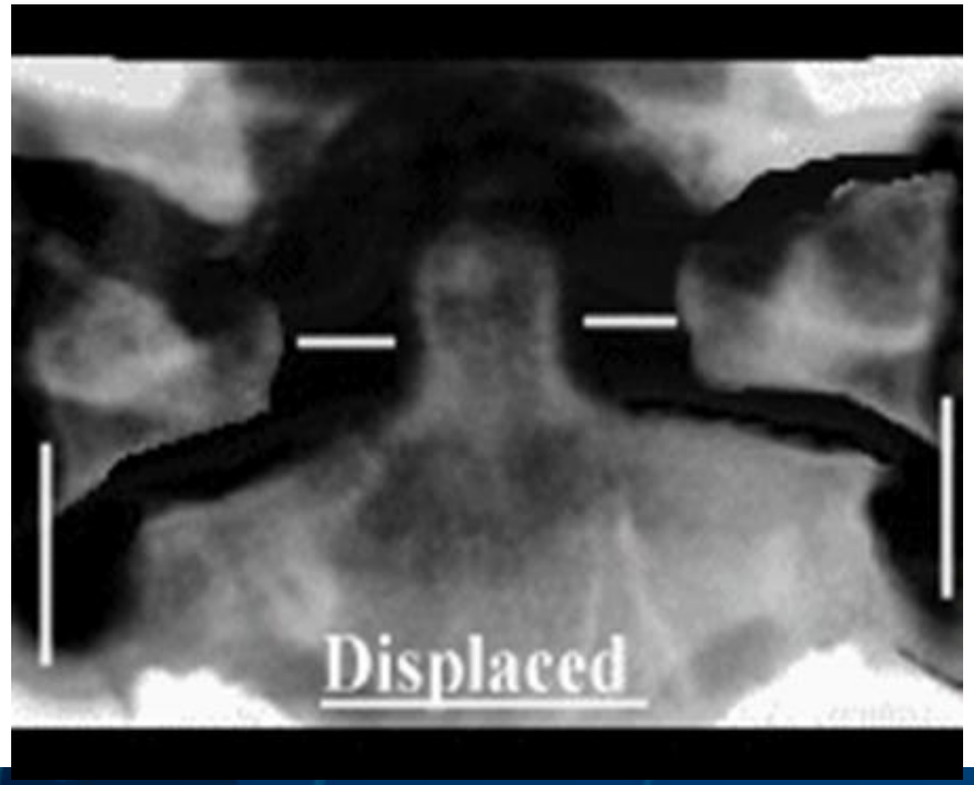
Atlas Kırıkları

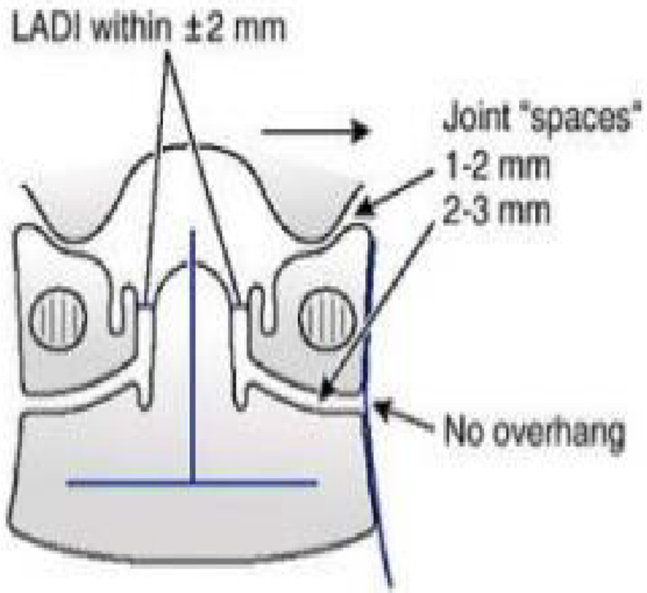

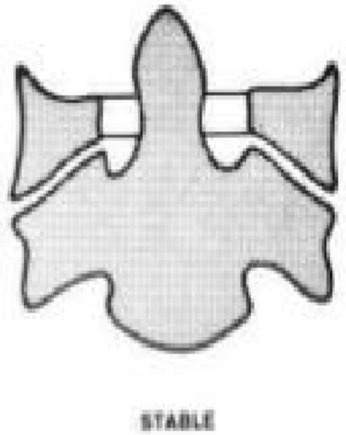
TRANSVERS LİGAMAN YIRTILMASI

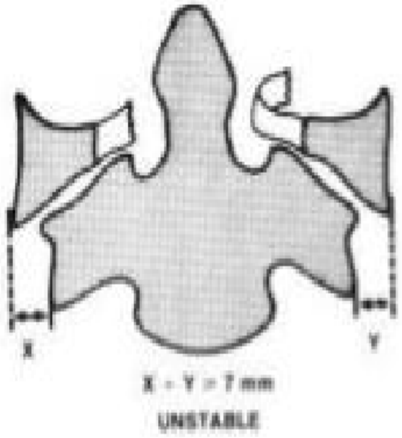

Spence kuralına göre AP grafide lateral kitleler 7mm-den fazla yer değiştirmişlerse TL yırtılmış ve instabil olduğunun göstergesidir.

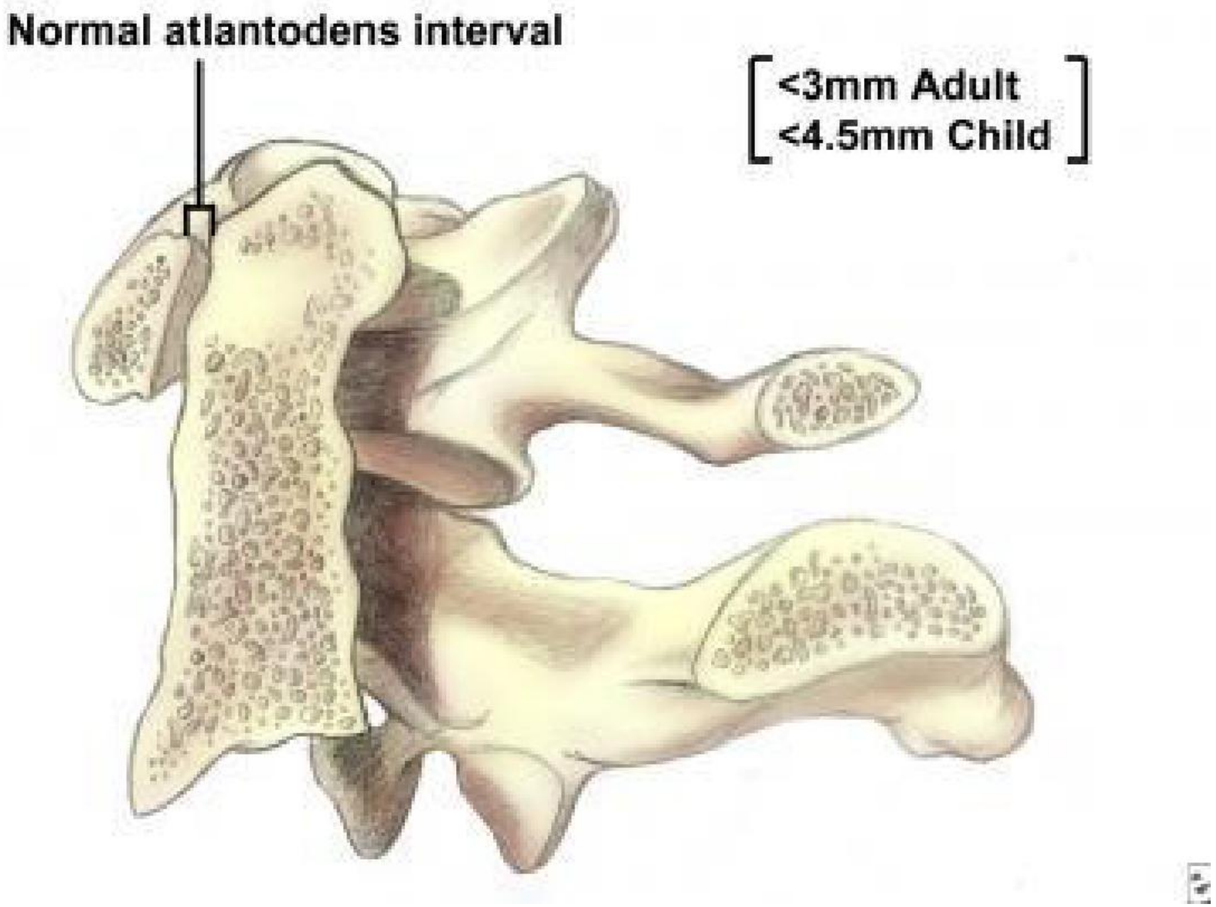

Atlanto Aksiyel İnstabilite

Transvers ve Alar ligamanlar stabilizasyondan sorumludur.

Lateral servikal grafilerde AD mesafede artış görülür.

Atlantoaksiyel Rotatuar Dislokasyon

Fielding-Hawkins Sınıflaması

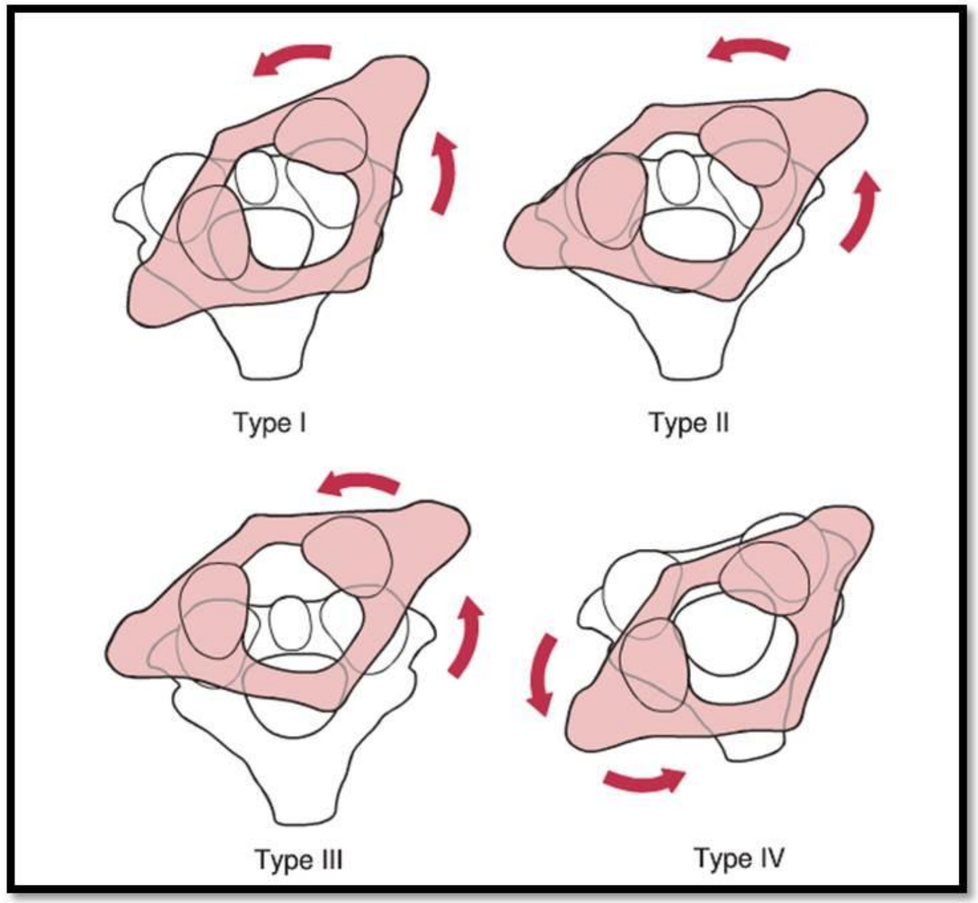
Tip I: Yerdeğiştirme olmaksızın rotasyon

Tip II: Lateral artiküler proces üzerinde 3-5mm yerdeğiştirme

Tip III: 5 mm den fazla öne kayma

Tip IV: Arkaya doğru rotatuar deformite

Düşme, Grisel Sendromu
Tortikolis

Odontoid Kırıkları

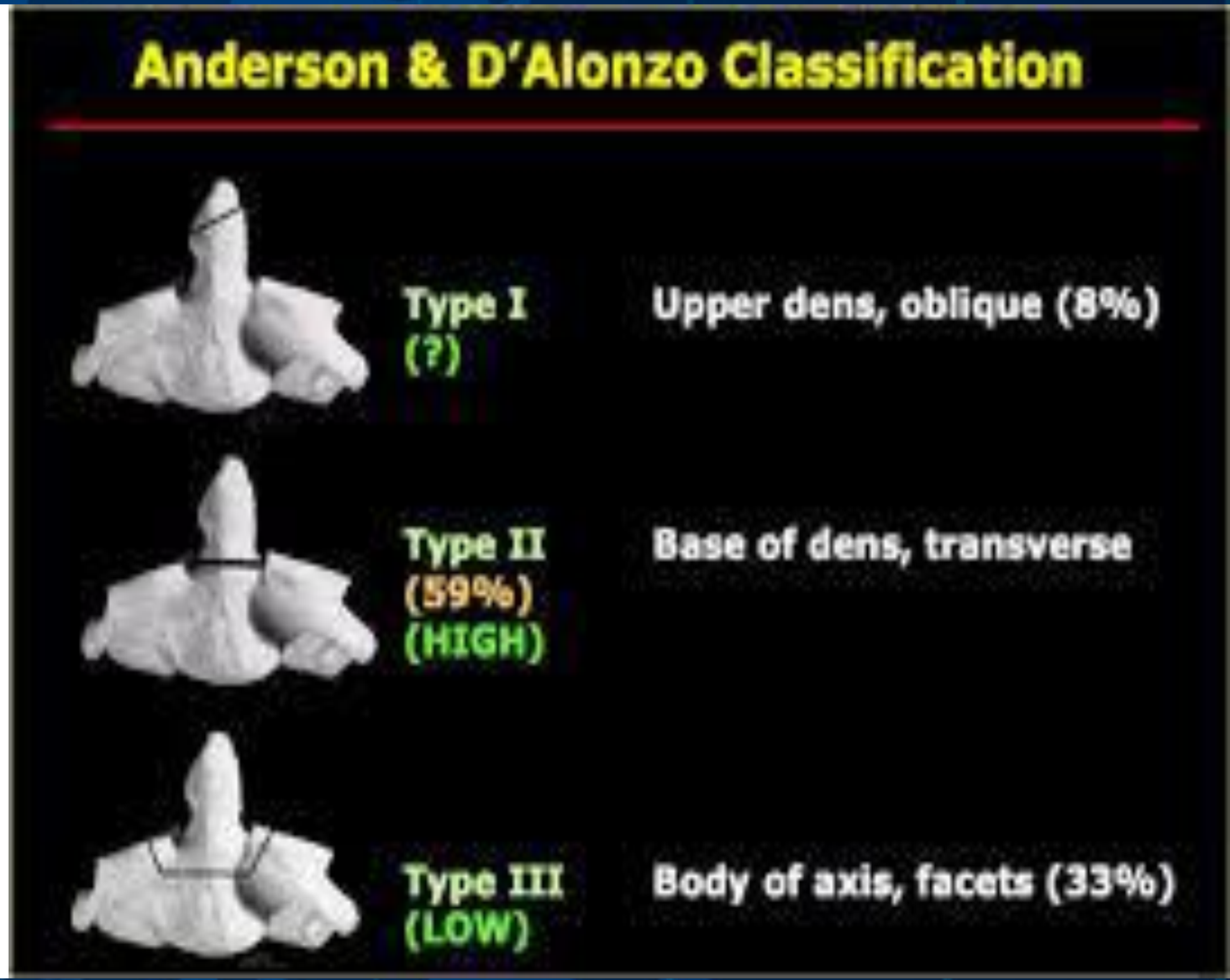
Anderson ve D'Alonzo sınıflaması

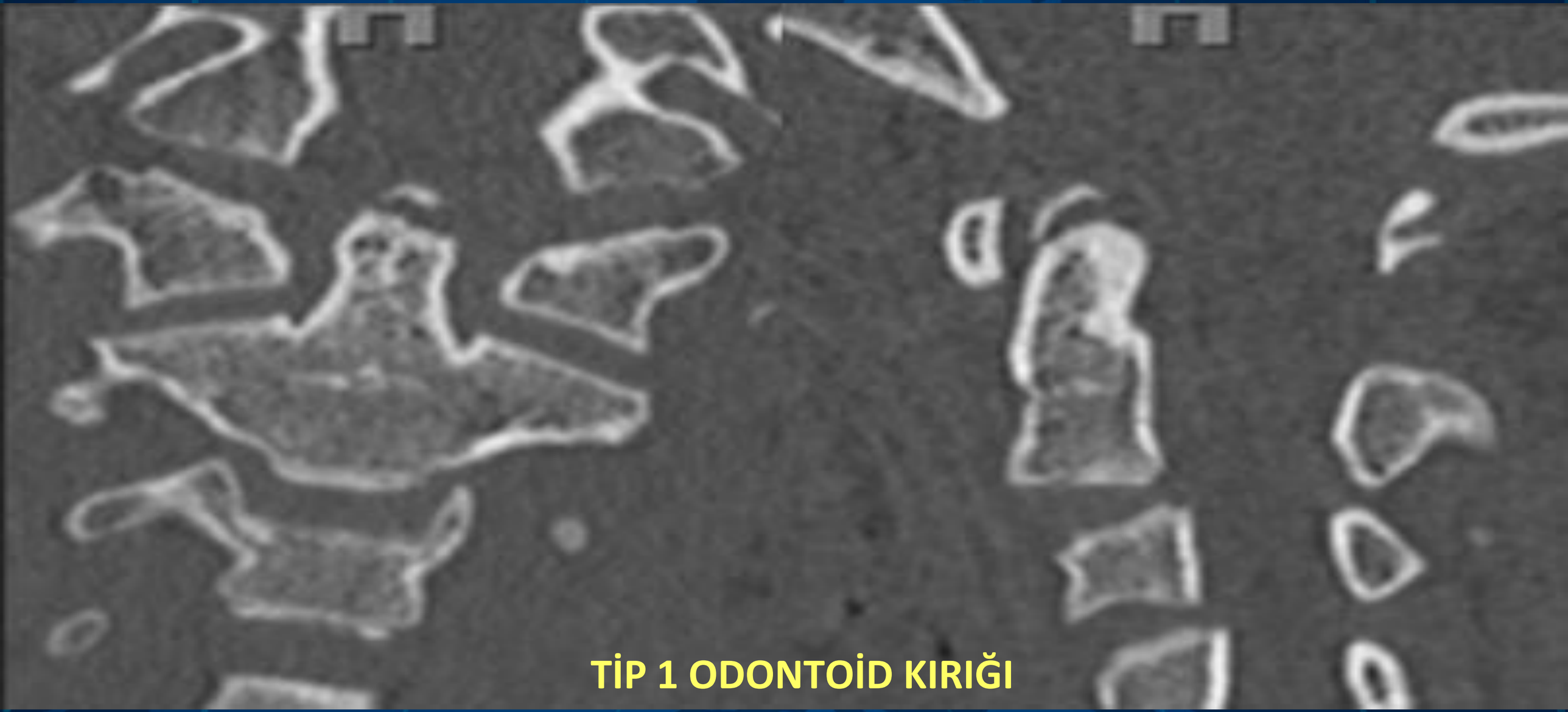
Tip I: Odontoid çıkıntının ucunda oblik kırık

Tip II: Odontoid çıkıntının tabanında kırık

Tip IIA: Odontoid çıkıntının tabanı kırık ve serbest kemik parça (Hadley 1988)

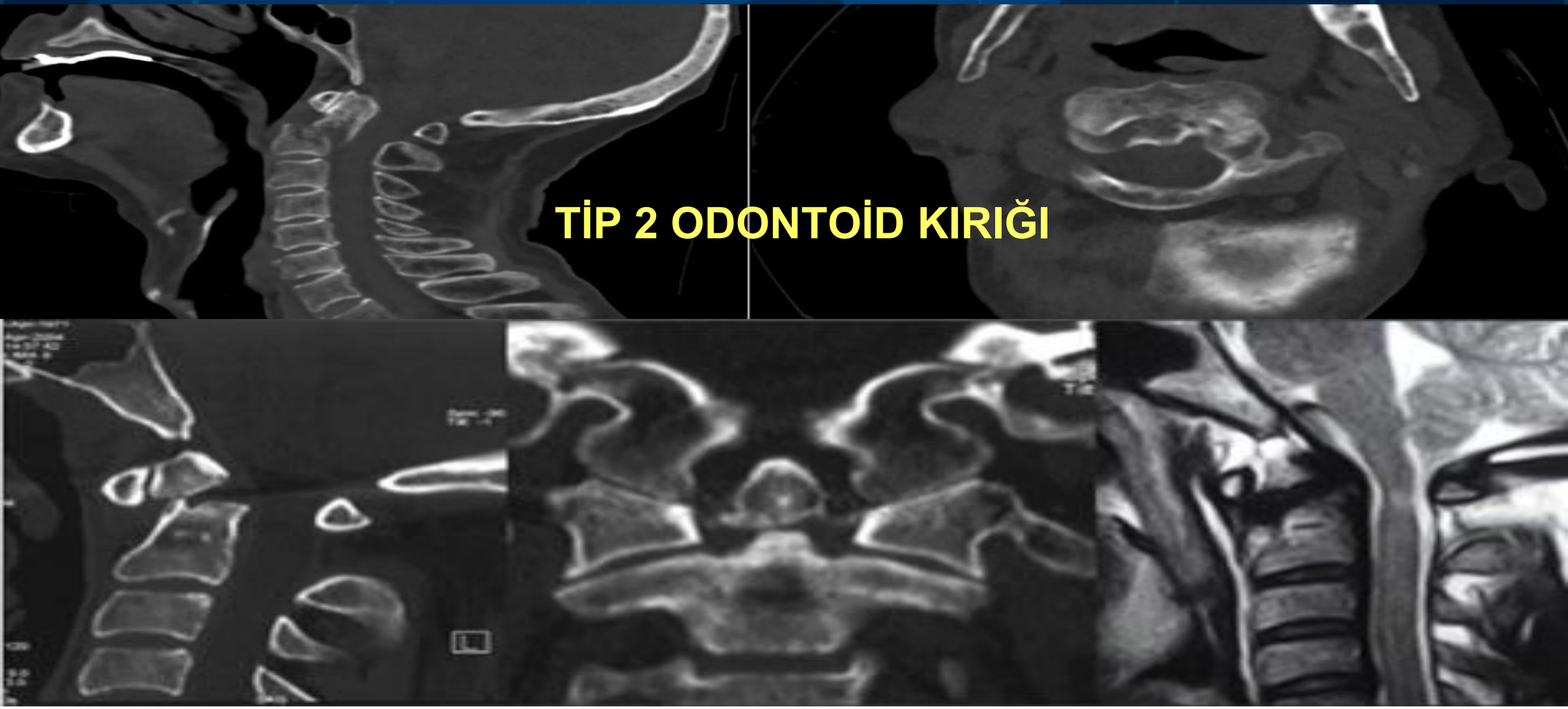
Tip III: Aksis gövdesini kapsayan odontoid kırıkları

TİP 1 ODONTOİD KIRIĞI

TİP 2 ODONTOİD KIRIĞI

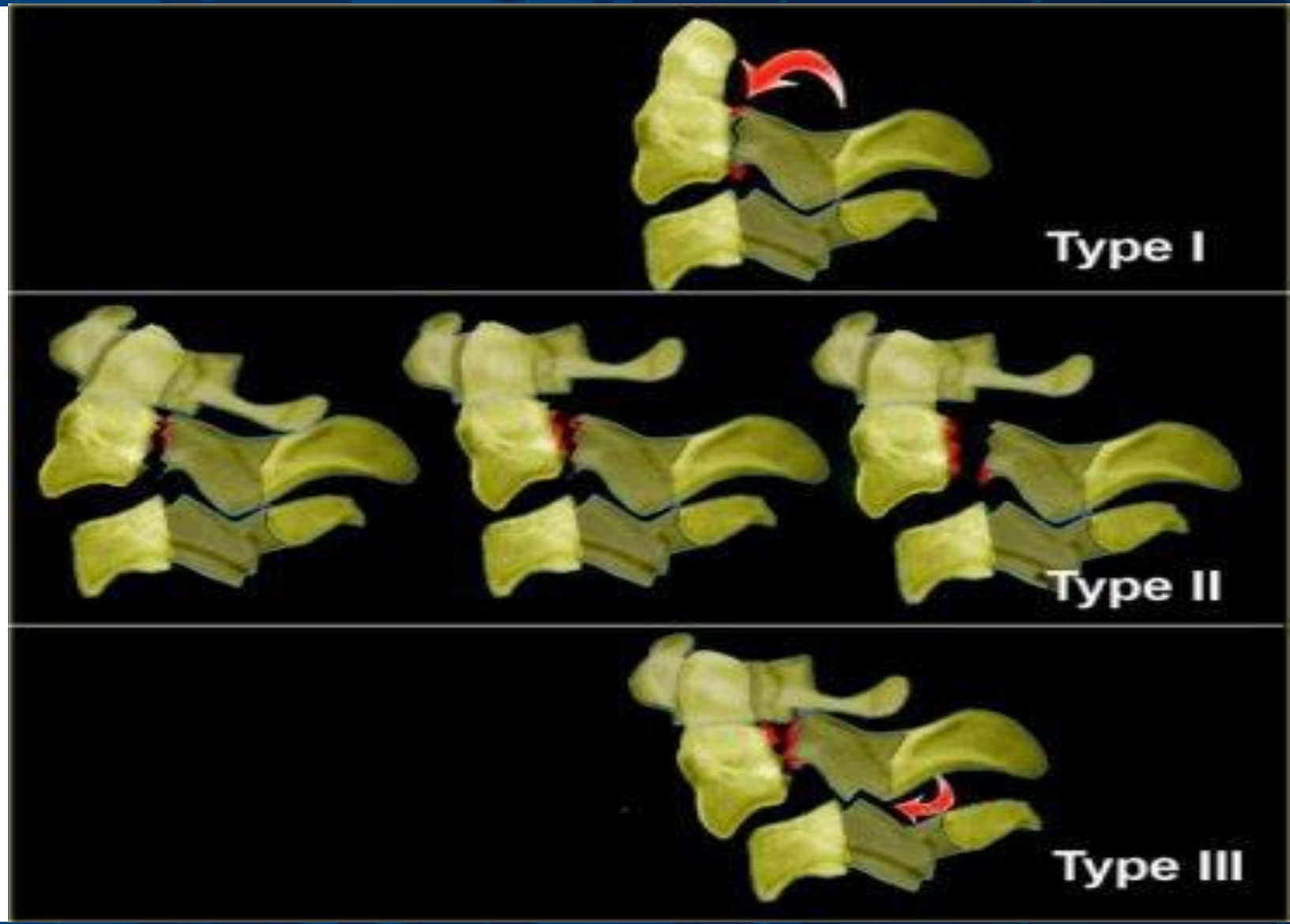
TİP 3 ODONTOİD KIRIĞI

Hangman Kırığı

Asılmış adam

Fleksiyon-distraksiyon güçleri dislokasyon yaratır takiben hiperekstansiyon ve axial yüklenme

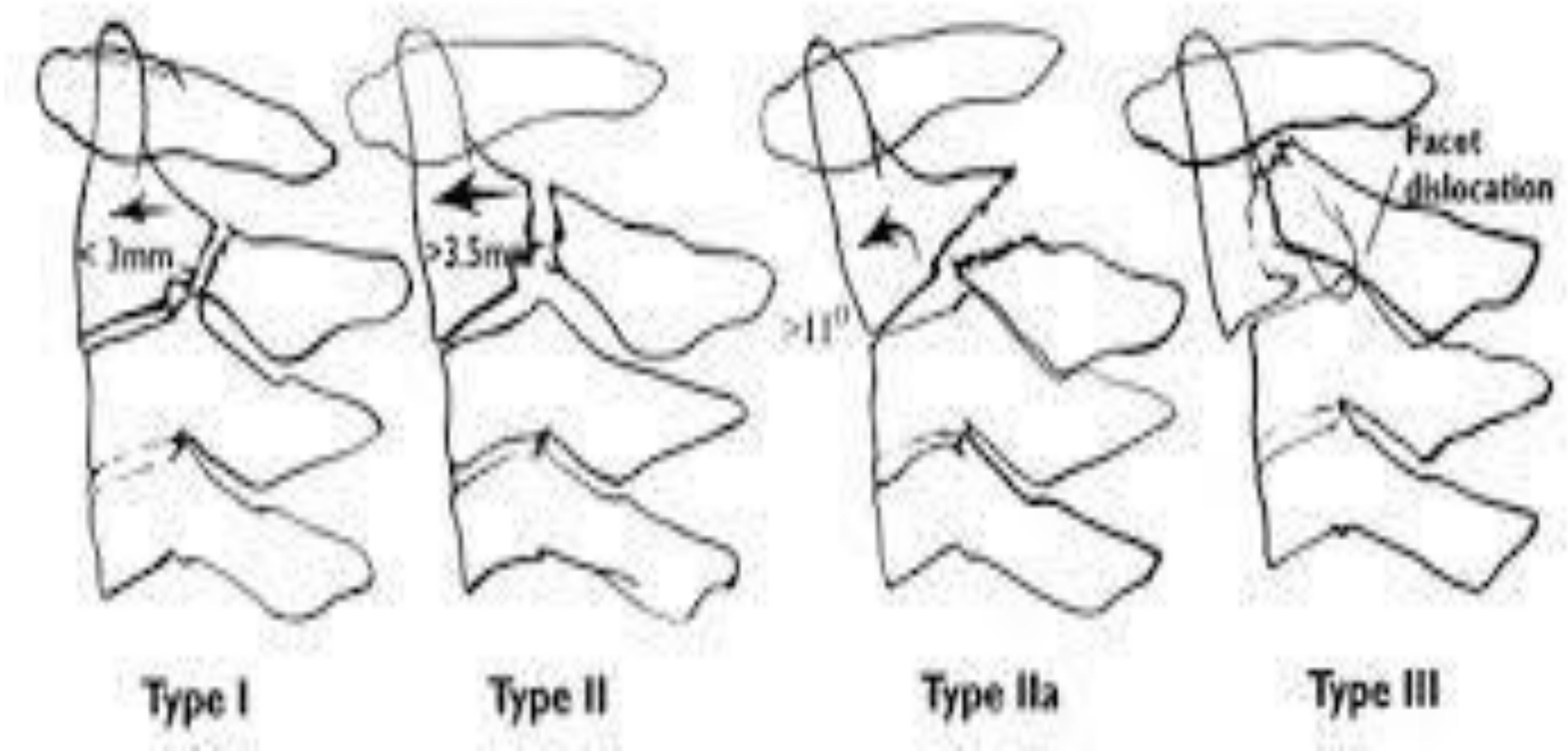
Effendi sınıflaması 1981 (Levine tarafından modifiye formu)

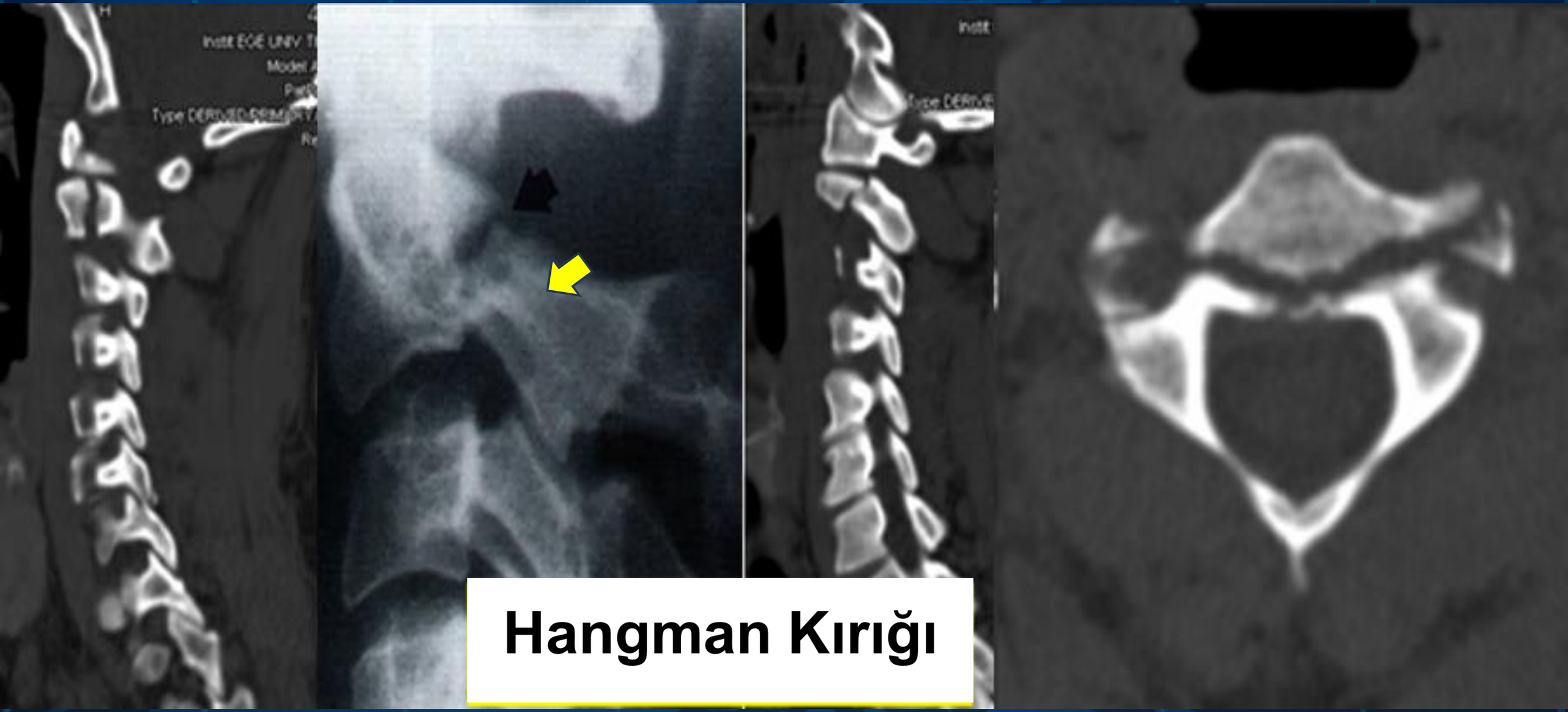
Tip1. Pars interartikülaris kırığı, 3 mm den az ayrışma var

Tip2. 3mm den fazla ayrışma ve C2-C3 arasında 11° den fazla açılanma var

Tip 2a. 3 mm den az ayrışma var. Ama C2-C3 arasında belirgin açılanma var

Tip 3. Belirgin ayrışma ve açılanmaya ek olarak unilateral veya bilateral faset dislokasyon

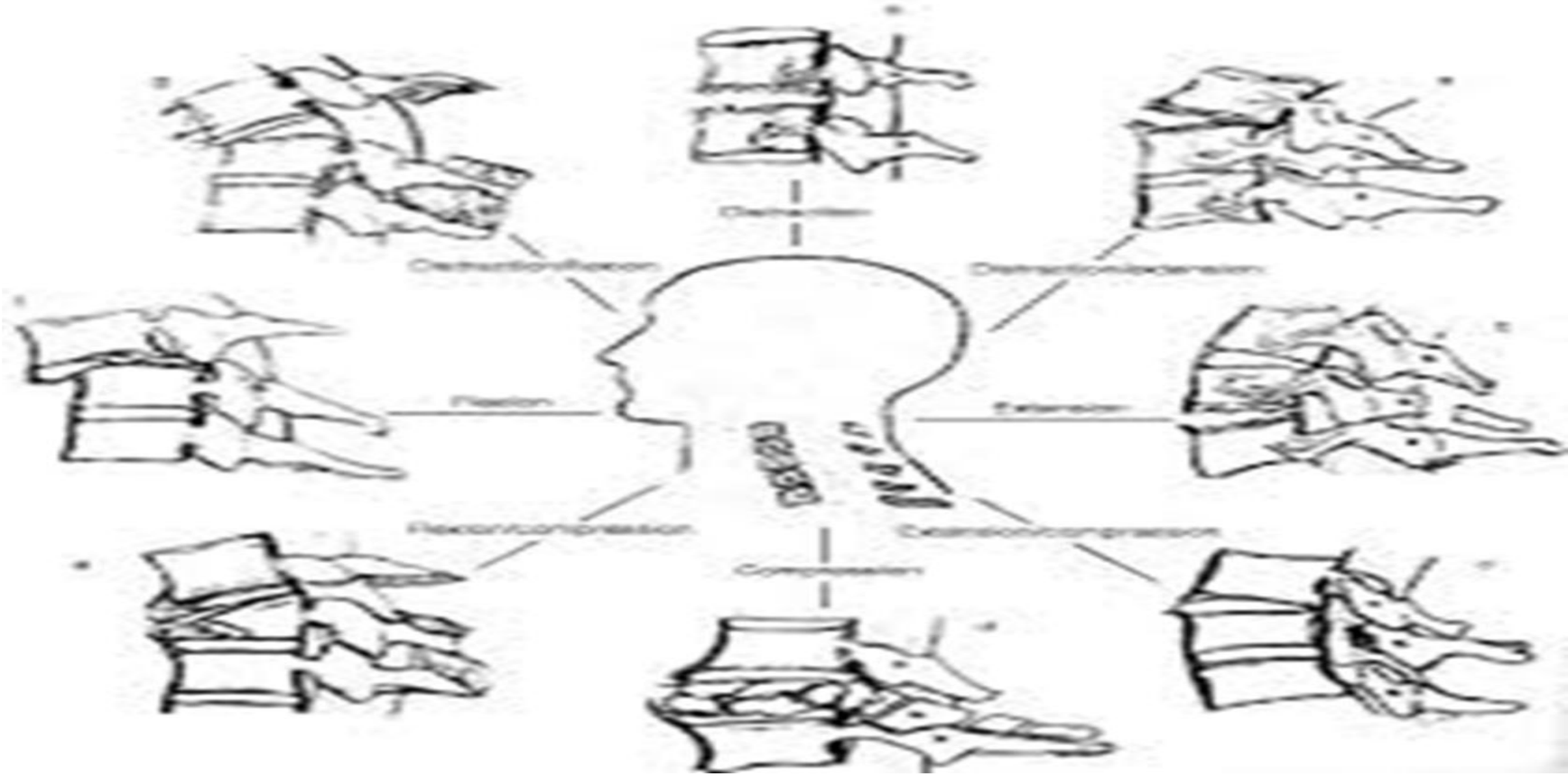

Hangman Kırığı

E-b) Alt Servikal Travmalar

Modifiye Ferguson ve Allen sınıflaması

- Kompresyon-fleksiyon
- Distraktif –fleksiyon
- Distraksiyon
- Ekstensiyon
- Fleksiyon
- Fleksiyon kompresyon
- Distraktif ekstensiyon
- Ekstensiyon kompresyon
- Kompresyon

Servikal Travma Sınıflaması ve Şiddet Skoru (SLICS)

- **Morfolojik özellikler** (radyolojik görüntülere göre)
  - Kompresyon kırığı (1p)
  - Patlama kırığı (2p)
  - Distraksiyon zedelenmeleri (3p)
  - Translasyonel veya rotasyonel (4p)

- **DİSCOLİGAMENTÖZ KOMPLEKS**
(MR veya BT bulgularına göre)
  - Bütünlük sağlam (0p)
  - Şüpheli zedelenme (2p)
  - Ligamanda zedelenme (3p)

- **Nörolojik tablo**
  - Defisit yok (0p)
  - Sinir kökü zedelenmesi (1p)
  - Total omurilik zedelenmesi (ASIA A) (2p)
  - Kısmi omurilik zedelenmesi (ASIA B,C,D) (3p)
  - Kısmi omurilik zedelenmesi ve devam eden kord basısı (+1)

Subaxial Injury Classification (SLIC) and Severity Score

Category	*Parameter*	*Description*	*Points*
1	Injury morphology	Compression	1
		Burst	2
		Distraction	3
		Rotation/translation	4
2	DLC* integrity	Intact	0
		Suspected disruption	1
		Disruption	2
3	Neurological status	Intact	0
		Nerve root injury	1
		Complete cord injury	2
		Incomplete cord injury	3
		Persistence cord injury"	+1

* DLC = discoligamentous complex
" Neuro modifier = continuous cord compression in the setting of a neurologic deficit

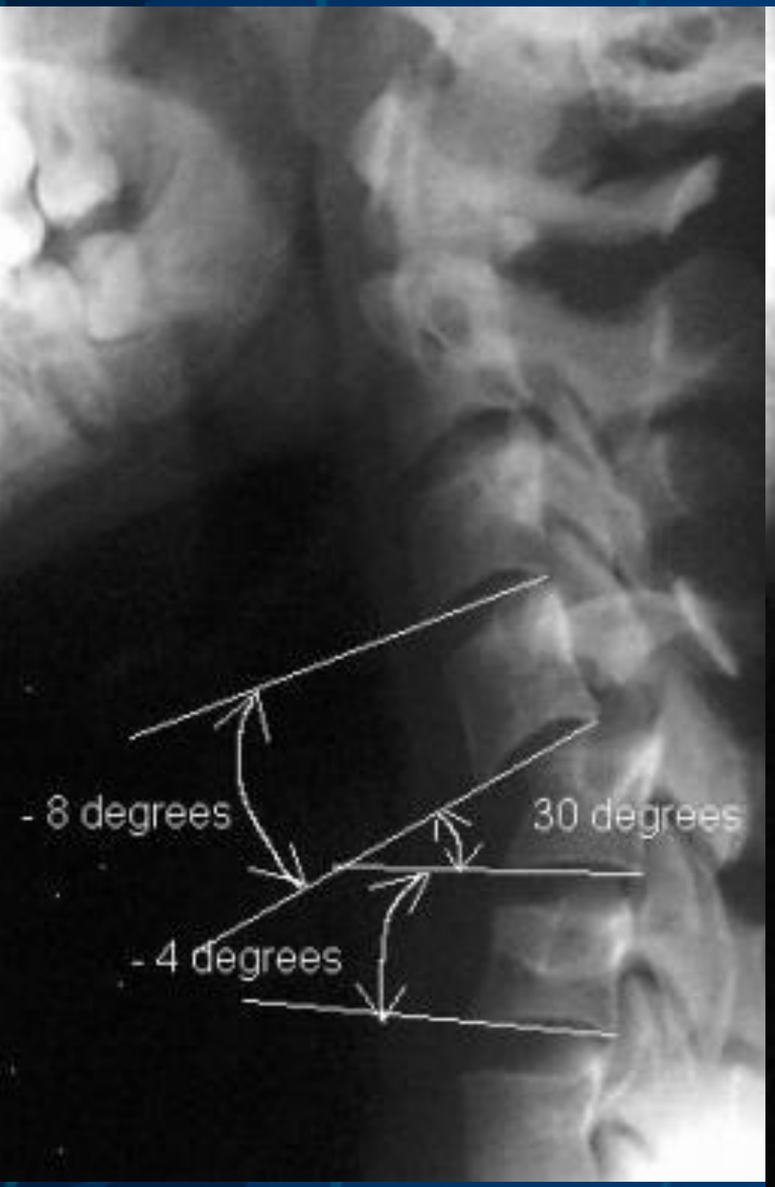
Total points	Management
1-3	Non-surgical
4	Surgical or non-surgical
5-10	Surgical

White-Panjabi Subaksiyel Servikal Yaralanmaları İçin İnstabilite Kriterleri

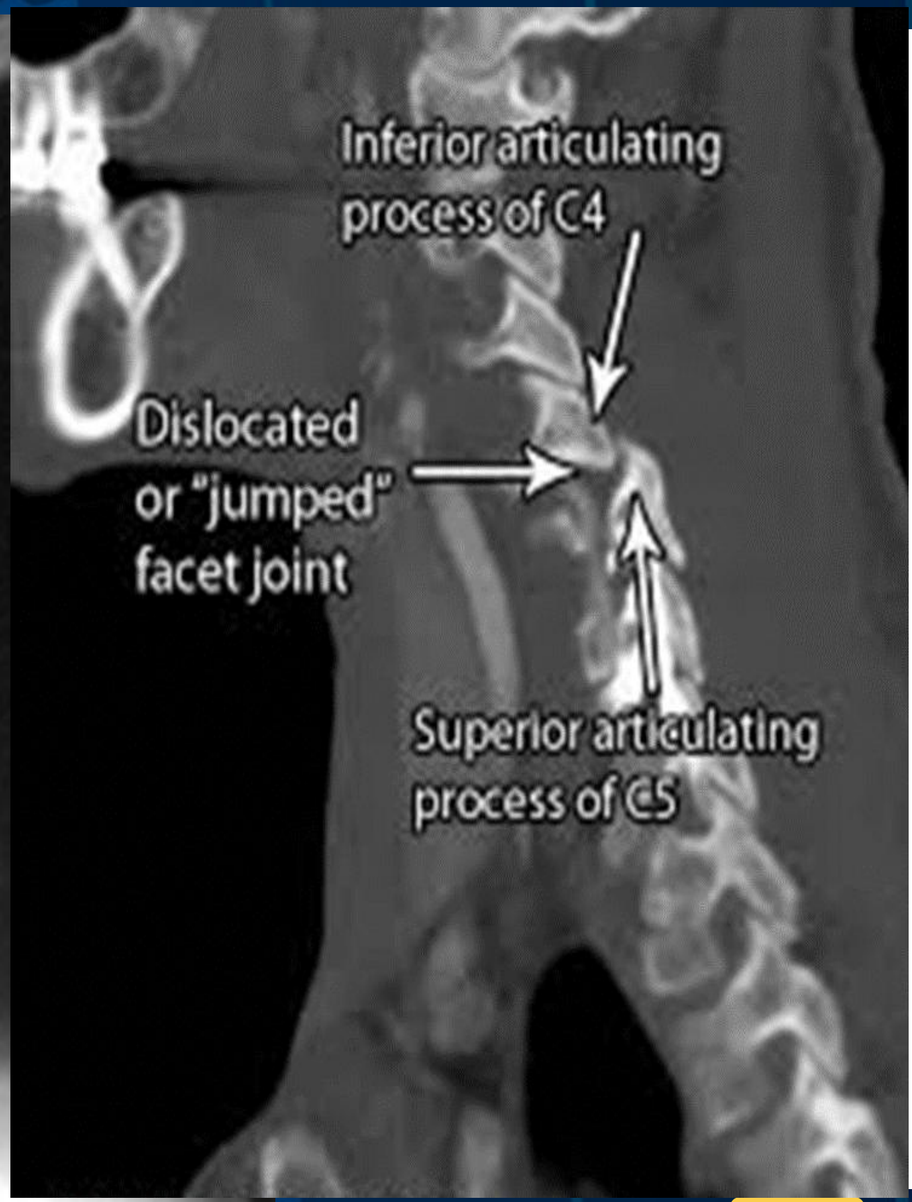
	Puan
Ön eleman hasarı (fonksiyonunu yitirmiş veya hasar görmüş)	2
Arka eleman hasarı (fonksiyonunu yitirmiş veya hasar görmüş)	2
Spinal kord hasarı	2
Pozitif germe testi (Belirgin instabilite yok ise yapılır) Hastaya vücut ağırlığının %33'üne ulaşana kadar yavaş yavaş traksiyon uygulanır. Bu esnada da nörolojik muayene ve X-ray ile değerlendirilir; X-ray'de 7,5 derecede fazla açılanma veya 1,7 mm^2 den fazla ayrılma olursa veya hastanın nörolojik muayenesi değişiyor ise germe testi pozitif olarak kabul edilir	2
Sinir kökü hasarı	1
Disk mesafesinde anormal daralma	1
Hastada spinal dar kanal mevcut ise; (Sagittal çap 13 mm' den az veya pavlov oranı 0,8' den az ise spinal dar kanal mevcuttur.)	1
Hastanın öz geçmişinde 'tehlikeli yüklenme belirtisi' mevcut ise (ağır işte çalışanlar, yakın temas sporu yapanlar, motosiklet sürücüleri vb.)	1
Radyolojik olarak instabil görünüm mevcut ise;	
Nötral pozisyonda X-ray değerlendirmede sagittal planda 3,5 mm veya %20'den fazla yer değiştirme var ise	2
Nötral pozisyonda X-ray değerlendirmede sagittal planda 11 dereceden fazla açılanma mevcut ise	2
Fleksiyon ekstansiyon direkt grafi ile değerlendirmede sagittal planda 3,5 mm veya %20'den fazla yer değiştirme mevcut ise	2
Fleksiyon ekstansiyon direkt grafi ile değerlendirmede sagittal planda 20 dereceden fazla rotasyon var ise	2

≥5 p: instabil

Türk Nöroşir Derg 30(3):356-363, 2020

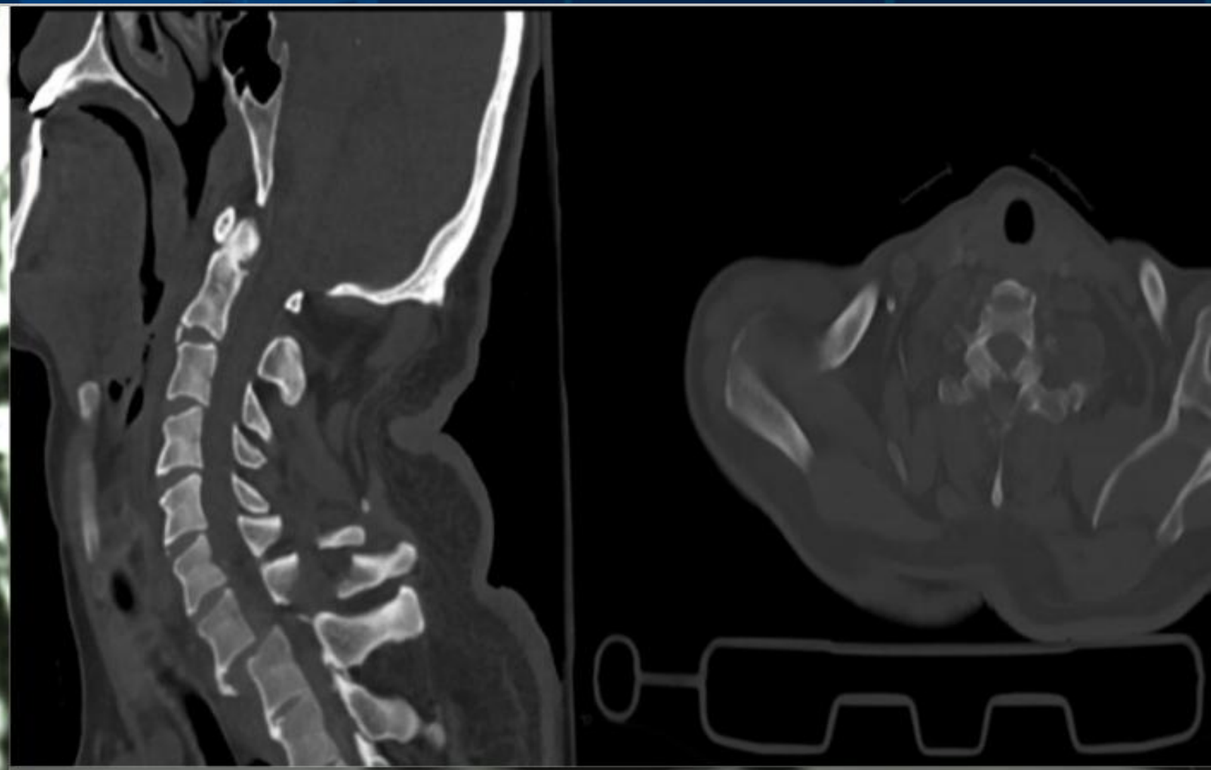

- 8 degrees
30 degrees
- 4 degrees

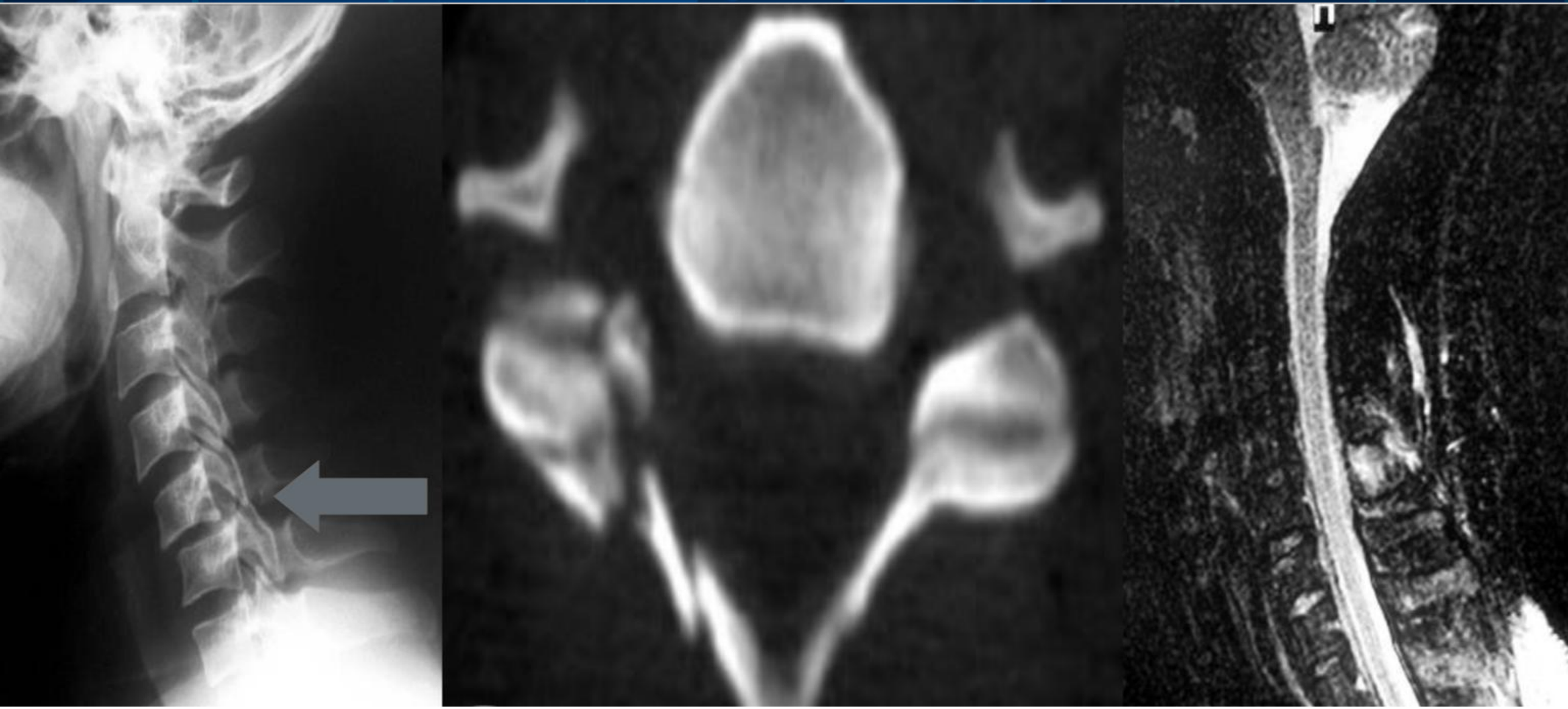

Inferior articulating process of C4
Dislocated or "jumped" facet joint
Superior articulating process of C5

R
L

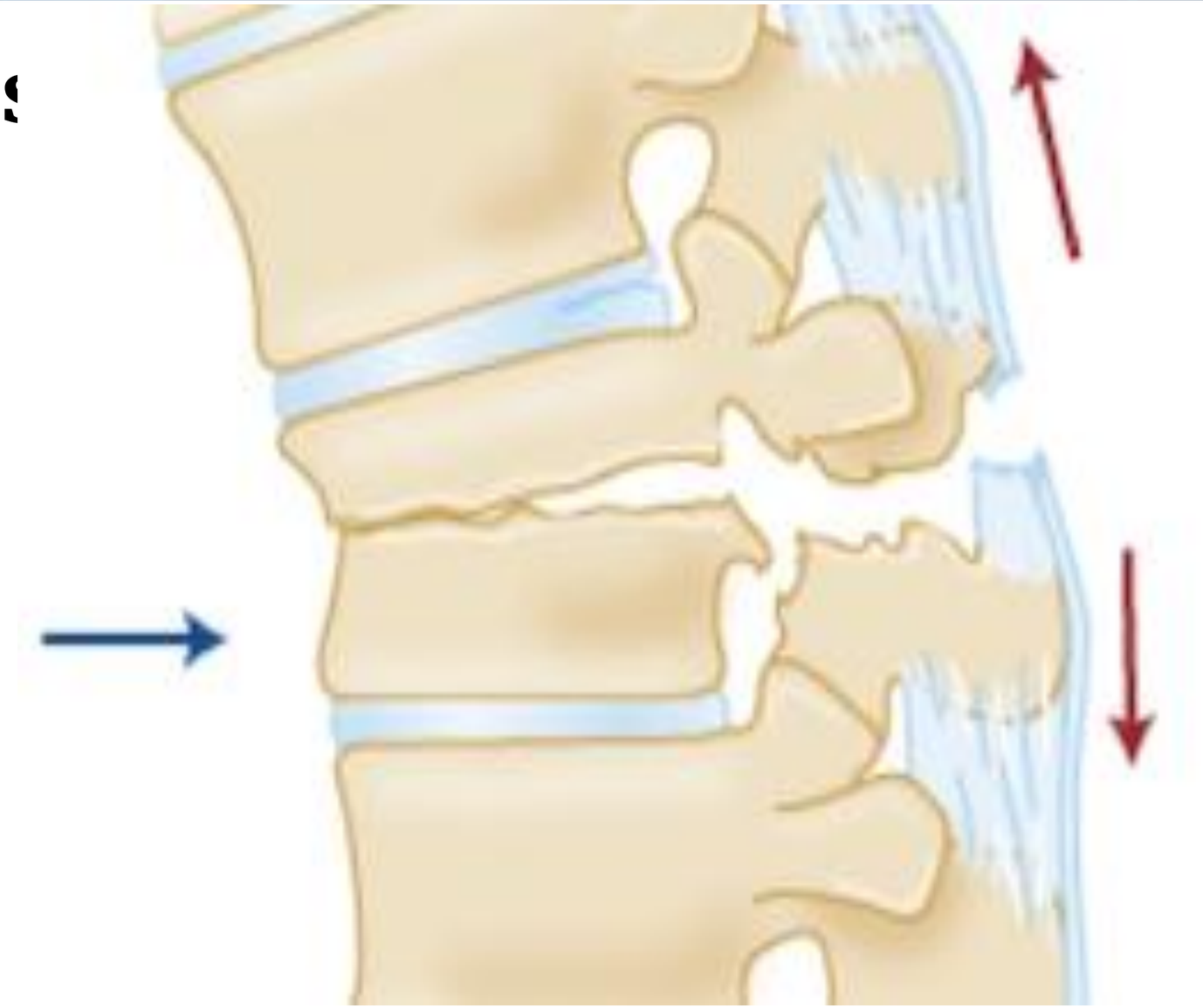

F. Torakolomber Bileşke Travmaları (T10-12)

- Geçiş bölgesi
- Torakal ve lomber bölge fraktürlerinin çoğunluğu bu bölgede görülür. Bunun nedenleri;
  - Toraks için hareketin dayanak noktasıdır
  - Kaburgaların stabilize edici etkisine distal ilk mobil bölgedir
  - Fasetlerin koronal dizilişten sagittal dizilişe dönüştüğü bölgedir
  - Kifotik toraks'ın lordotik lomber'e dönüştüğü bölgedir

McAfee Sınıflaması

1. Kama kompresyon kırıkları
2. Patlama kırıkları
3. Chance kırıkları **(Emniyet Kemeri Kırığı)**
4. Fleksiyon-distraksiyon
5. Translasyonel tip

Cerrahi Adaylar

- 30°↑kifoz ve %50 ↑ çökme varsa
- Posterior ligamantöz kompleks hasarı vardır ve instabildir.
- Spinal kanalın %50 ↑ kapanması
- Omurilik basısı (ND olmasa bile)
- Flex-distrax ve translasyonel tipte yaralanma
- ND
- Medikal tedaviye yanıt vermeyen ağrı
- Konservatif ted altındayken kifozda artma

Torakolomber Travma Sınıflaması ve Şiddet Skoru (TLICS) (Vaccaro 2005)

- **Morfolojik özellikler** (radyolojik görüntülere göre)
  - Kompresyon kırığı (1p)
  - Patlama kırığı (2p)
  - Translasyonel veya rotasyonel zedelenme (3p)
  - Distraksiyon zedelenmeleri (4p)
- **Post ligamantöz yapının bütünlüğü** (MR veya BT bulgularına göre)
  - Bütünlük sağlam (0p)
  - Şüpheli zedelenme (2p)
  - Ligamanda zedelenme (3p)
- **Nörolojik tablo**
  - Defisit yok (0p)
  - Sinir kökü zedelenmesi (2p)
  - Total omurilik zedelenmesi (ASIA A) (2p)
  - Kısmi omurilik zedelenmesi (ASIA B,C,D) (3p)

		TLICS		
1	**Morphology** Immediate Stability	-Compression -Burst -Translation/ rotation -Distraction	1 2 3 4	-Radiographs -CT
2	**Integrity of PLC** Longterm Stability	-Intact -Suspected -Injured	0 2 3	-MRI
3	**Neurological status**	-intact -Nerve root -Complete cord -Incomplete cord -Cauda equina	0 2 2 3 3	-Physical examination
Predicts		**-Need for surgery**	0-3 4 >4	-nonsurgical -surgeon's choice -surgical

Predicts		**-Need for surgery**	0-3 4 >4	-nonsurgical -surgeon's choice -surgical

4p:

- Aşırı kifoz
- Belirgin çökme
- Lateral açılanma
- Açık kırık
- Yumuşak doku etkilenmesi
- Komşu kosta kırığı
- Korse takamama
- Sternum kırığı

VAR → **Cerrahi tedavi**

YOK → **Tutucu tedavi**

TLICS, Vaccaro (2005)

Bu sınıflamayla, post lig kompleks ve nörolojik tablo değerlendirilerek cerrahi yaklaşımın şekline de karar verilir

Post yaklaşım

Nörolojik tablo: sağlam veya sinir kökü zedelenmesi

Post lig kompleks: sağlam veya zedelenmiş

Ant yaklaşım

Nörolojik tablo: kısmi omurilik veya kauda equina zedelenmesi

Post lig kompleks: sağlam

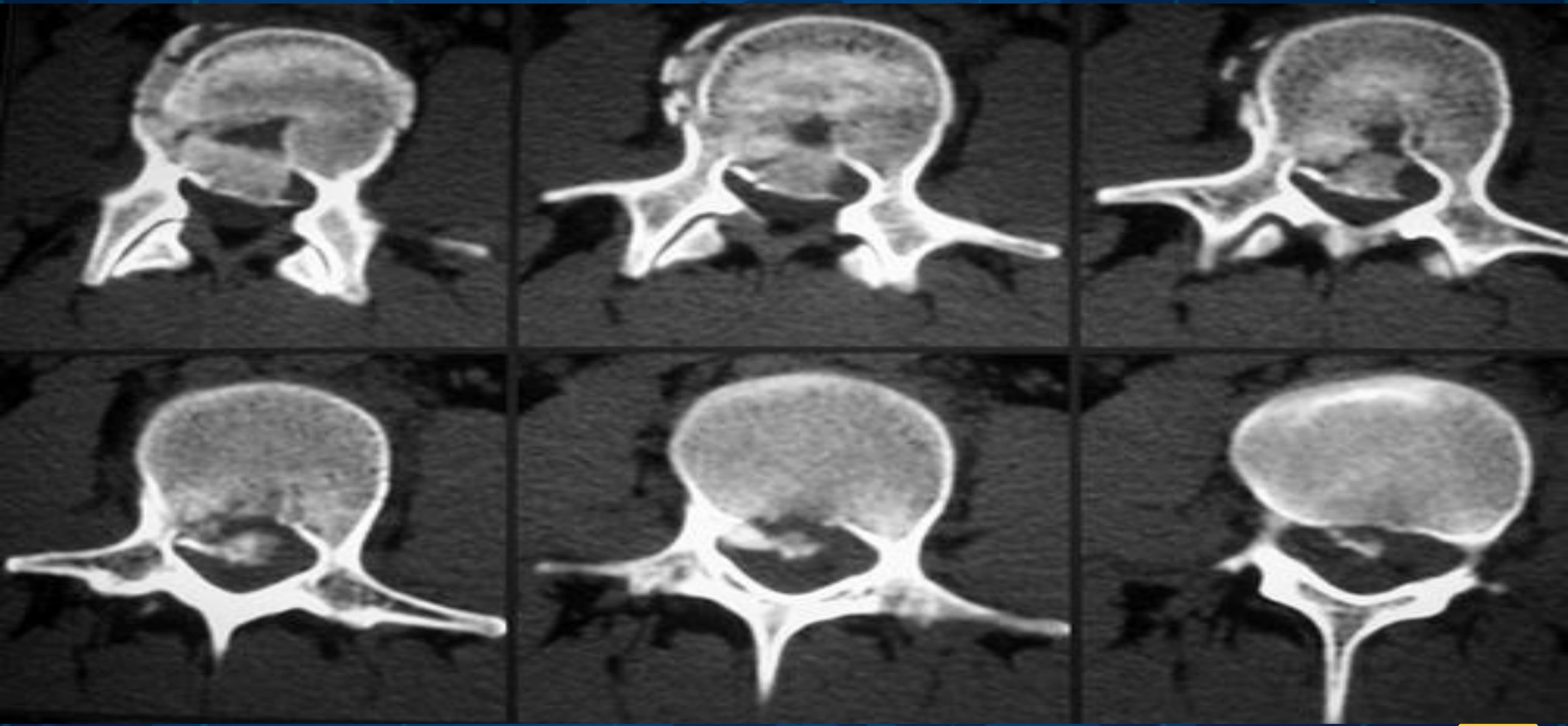
Kombine yaklaşım

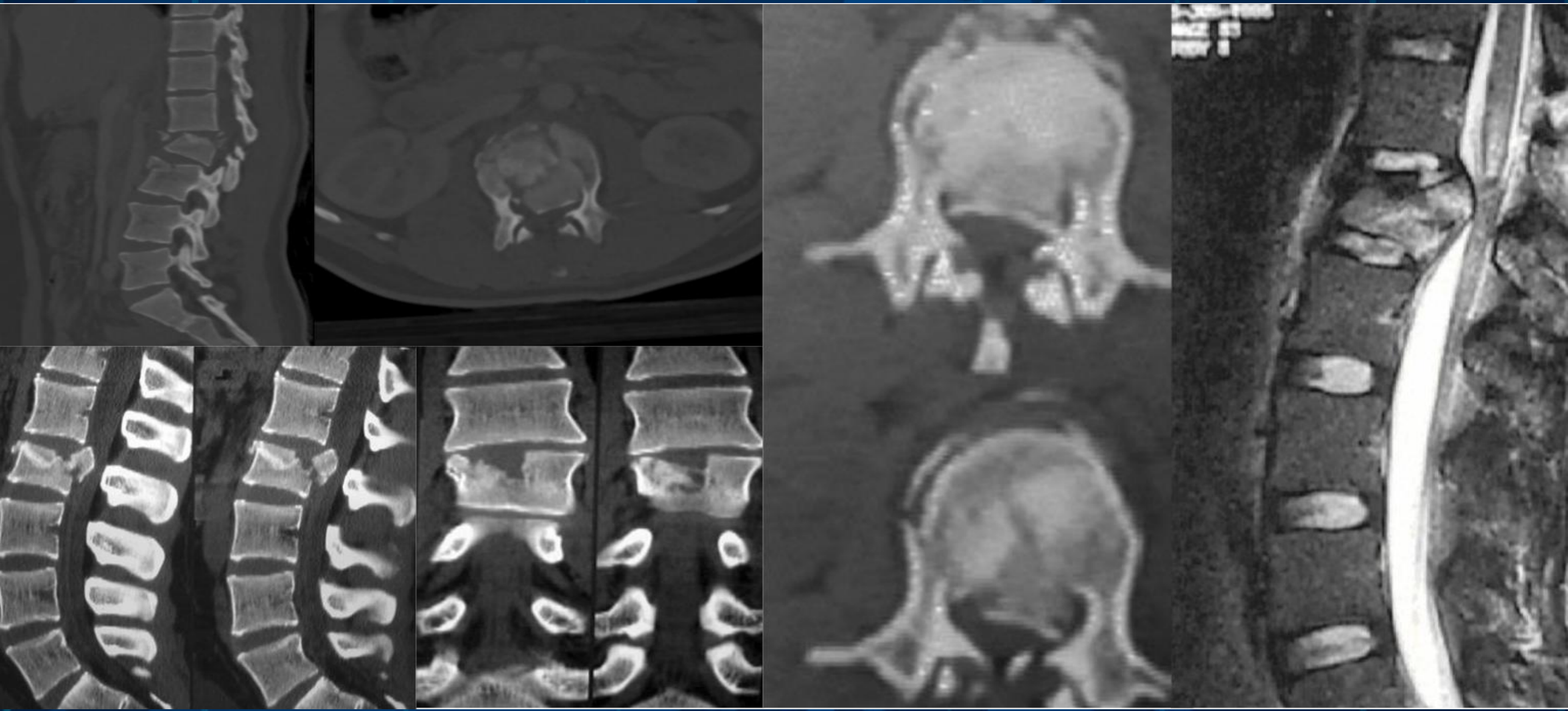
Nörolojik tablo: kısmi veya total omurilik zedelenmesi yada kauda equina zedelenmesi

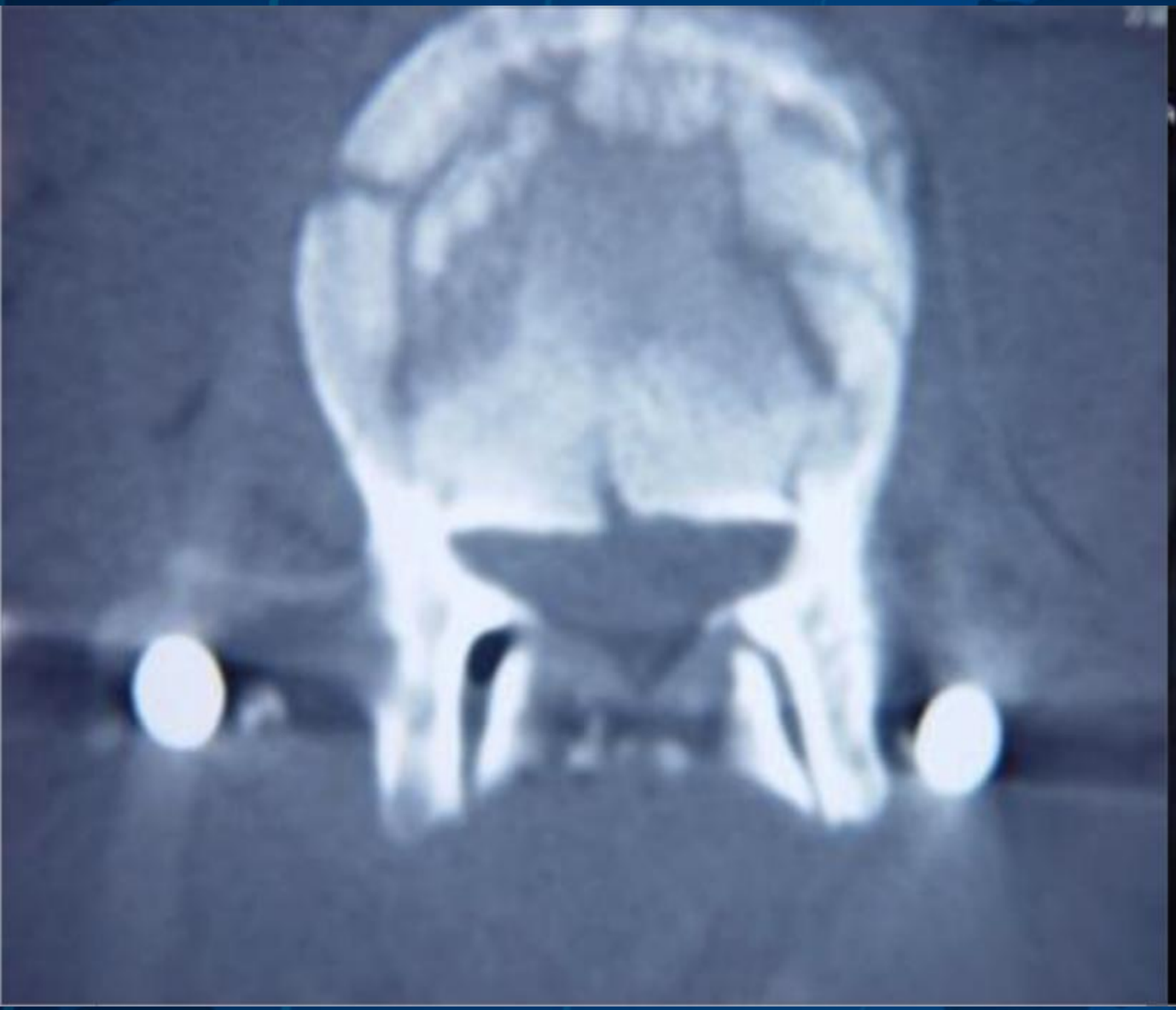
Post lig kompleks: sağlam veya zedelenmiş

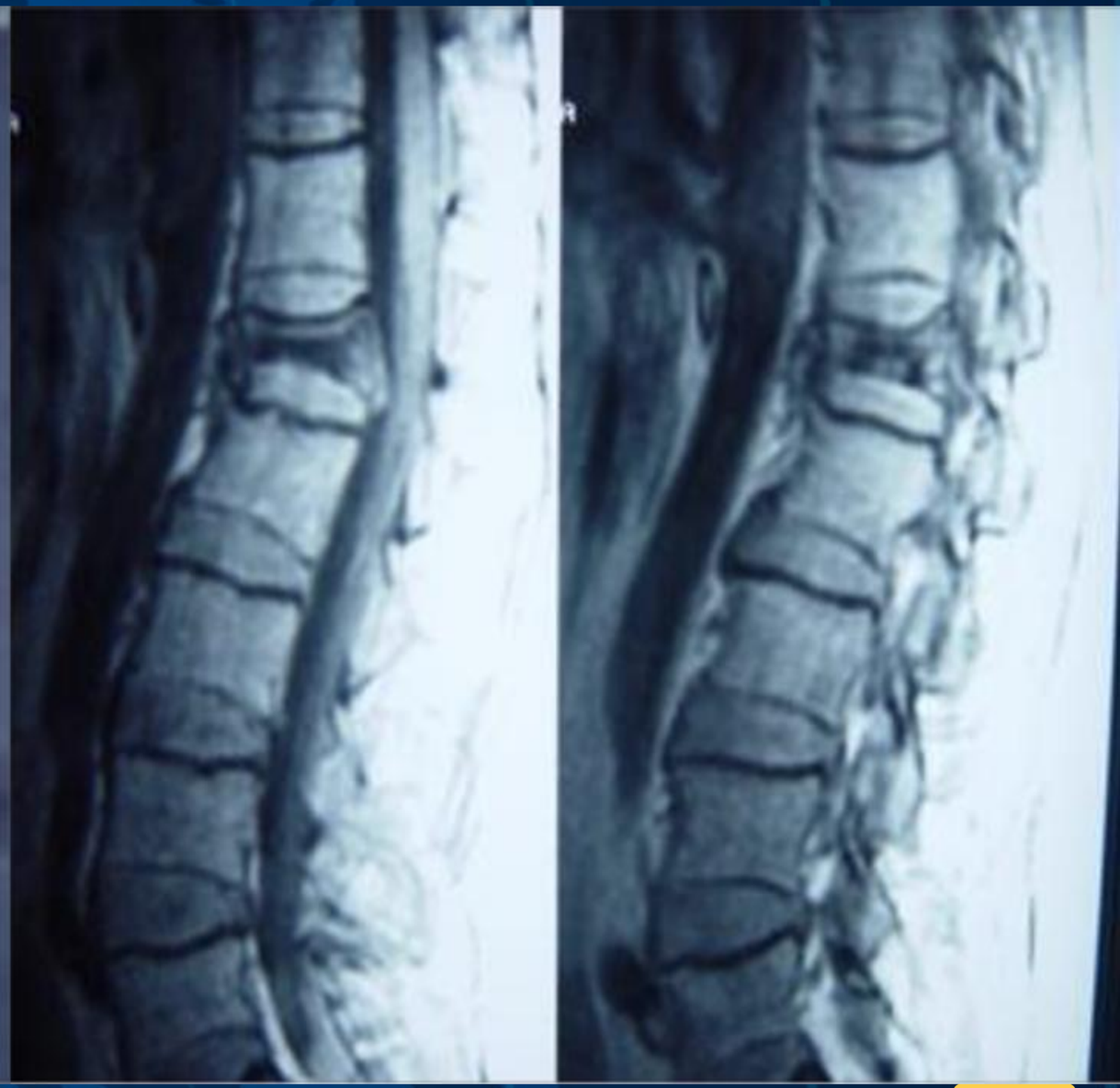
Torakal Bölgede İnstabilite Kriterleri

- Sagittal düzlemde 2,5mm’den fazla dislokasyon
- Sagittal düzlemde 5 dereceden fazla angülasyon
- Vertebra korpus yüksekliğinin %50’den fazla komprese olması

G. SONUÇ

- Hayati önem taşıyan yaralanmalarda, omurgayı hiç bir şekilde hareket ettirmemek gereklidir.
- Omur kırığı yada omurilik yaralanması olmadığı kanıtlanana dek immobilizasyon sağlanmalı ve sürdürülmelidir.
- Yaşamı tehdit eden yaralanmalar kontrol altına alındıktan sonra, en kısa zamanda lateral omurga grafileri temin edilmelidir.
- Hastanın anamnezi ve ilk muayenesinin ayrıntılı olarak kaydedilmesi daha sonra oluşabilecek değişikliklerin anında farkedilmesini sağlayacaktır.
- Nöroşirürji uzmanı ile konsültasyon yapılmalıdır.
- Hastalar anstabil omur kırığı yada omurilik yaralanması durumunda kesin tedavilerinin yapılabileceği merkezlere sevk edilmelidir.

Teşekkürler

Online Bilimsel Program: